

טיוטה ראשונית

כ"ה

שאלות חכם

ערכת עזרה ראשונה לשליח
למענה יעיל

בנושא נישואי תערובת

- פנימי -

הרב אליעזר ג. שם-טוב
בשיתוף עם משה ואלונה אליאס

יו"ל ע"י
בית חב"ד אורוגוויי

© כל הזכויות שמורות

בכתיבת החומרים השתתפו :

משה אליאס - M.B.A, יועץ נישואין, מטפל NLP

אלונה אליאס - M.A פיתוח תוכניות לימודים

לתגובות, רעיונות והצעות

בבקשה לפנות ל:

Rabino.shemtov@Jabad.org.uy

+59896613770

 הרב אליעזר שם-טוב Rabbi Eliezer Shemtov

תוכן העניינים

1	פתח דבר
3	מבוא
9-40	חלק א' - מה לומר ?
10	א. מודעות השליח
18	ב. דע מה שתשיב
26	ג. התנגדויות נפוצות
31	ד. שמירה על קשר
38	ה. מניעה
41-78	חלק ב' - איך לומר ?
42	א. ואהבת לרעך כמוך
46	ב. כלים לחיבור
59	ג. יסודות האימון
65	ד. מודל לשינוי (מבוסס על שיטת S.C.O.R.E.)
71	ה. תסריט שיחה
79	סוף דבר
81	נספחים

פתח דבר

"שאלת חכם - חצי תשובה"¹

שליח יקר שיחי':

לפני מספר שנים קיבלתי טלפון באמצע הלילה... שליח מתקשר ומספר לי שבנו של א' הבעה"ב שלו עומד להינשא, ר"ל, לגוי'. "מה אפשר לומר לו?" הוא שואל. "תשמע", עניתי, "כאן זה לא מצב של תשובה נכונה לשאלה קשה. פה צריכים לענות לבן אדם.

כדי לענות לבן אדם לעניין צריכים לדעת מיהו. אתה יכול לספר לי מעט עליו? מה הוא יודע על יהדות? מאמין בה? בתורה? איך מגדיר את זהותו היהודית? אכפת לו? מה מניע אותו בכלל בחיים: שכל? רגש? דחף לא רציונלי? לחץ חברתי? ומה האופי? יש לו אומץ? הוא פחדן? זריז? עצלן? מאיזה רקע מגיע? לפי זה אפשר לחשוב מה הבעי' שלו ואיך לעזור לו. אם יש לו אופי מרדן, למשל, ככל שתגיד לו שאסור וחמור יותר כך תתחזק ותתעורר אצלו יותר לעשות דווקא. אם הבעי' שלו היא שהוא מפחד להיות לבד, לא יעזור להגיד לו מה שכתוב בשולחן ערוך או העוגמת נפש של הוריו, וכו'".

המשכנו לשוחח ע"מ לחשוב על אפשרויות שונות, איך הכי נכון לפנות אליו לאור הנתונים. החוברת שלפניכם נולדה כתוצאה משיחת הטלפון ההיא.

במהלך השנים מאז יצא לאור ספרי 'אהבה בלתי אפשרית' על נישואי תערובת קיבלתי הרבה פניות להסביר ולעזור בנושא. על ידי כך צברתי קצת ניסיון בנושא נישואי תערובת ואשמח לחלוק איתכם את נסיוני.

כמובן, שאפילו במקרה שנראה דומה למקרה אחר, מענה לאדם אחד אינו דומה למענה לאדם אחר. לכן חשבתי שכדאי להכין חומר מרוכז מצד אחד אבל מקיף

מצד שני, ע"מ לסייע לאחיי השלוחים שליט"א שיהיה להם לעזרה בנושא נישואי תערובת, לטכס עצה ולגשת למלאכה עם יותר כלים.

"חזקה על חבר שאינו מוציא מתח"י דבר שאינו מתוקן", לכן יגעתי ומצאתי מומחים שיעזרו לי בזה. ואכן המליצו לי על משה ואלונה שיחיו אליאס ששמו לילות כימים ע"מ שנוכל לסיים מהדורה זו לקראת כינוס השלוחים העולמי הבעל"ט.

תקוותי שע"י החוברת גם אתם תזכו להיות שותפים לדרך ולהציל עוד אחד מבני עמנו מלרדת לטמיון. ידוע ש"אדמו"ר הזקן קבל מר' מרדכי הצדיק ששמע מהבעש"ט: נשמה יורדת לעולם הזה וחי' שבעים שמונים שנה ע"מ לעשות טובה ליהודי בגשמיות, ובפרט ברוחניות".

החומר שיש בידכם היא מהדורא קמא, ואשמח לקבל תגובות, הערות והארות, שאלות והצעות לשיפור, כמו גם חלק מניסיון שלכם (הצלחות וכשלונות) מהשטח, ע"מ להוציא לאור מהדורה יותר משוכללת ויעילה יותר.

תודה מראש -ומהלכ- על השימת לב והמאמץ.

אליעזר

כ' מרחשון, ה'תשפ"ב.

מאנטעווידעא, אורוגוויי

מבוא

מצב נישואי תערובת בארץ ובעולם

לפי הנתונים של המחקר PEW שפורסמו במאי 2021, 72% מהיהודים באמריקה (שמגדירים את עצמם כ"לא אורתודוקסים") שהתחתנו בעשור האחרון, התחתנו עם לא יהודי/י' (!!).³

על פי חוקרי המכון למחקר מדיניות יהודית בלונדון, העתיד של יהדות אירופה נראה אפל יותר: ברוב מדינות אירופה צפויה ירידה במספר היהודים בגלל התכוללות וילודה נמוכה. לפי הנתונים, בפולין ישנם 70% התכוללות, בהונגריה, הולנד, דנמרק ושבדיה 50% ובצרפת לא פחות מ-31% התכוללות. בכמה מדינות אירופיות, בעיקר במדינות חבר העמים לשעבר אחוז ההתכוללות מגיע אף ל-90%.

בנוגע למצב בארצנו הקרושה, אין זה מתפקידי להוציא דיבה, ח"ו; כבר קידמוני מומחים למחקרים מסוג זה⁴ ואפשר לקרוא אותם ולהסיק מסקנות הן לגבי המצב של יהודי שגר בארץ ואין לו חינוך יהודי והן (פי כמה) בנוגע ליהודי הישראלי שעוזב את הארץ ע"מ לבנות משפחתו בחו"ל, בלי "חיסון" נגד התכוללות.

חומרת נישואי תערובת

בין כל הנימוקים וההסברים על חומרת העניין, בולט הסבר כ"ק אדמו"ר זי"ע שנישואי תערובת היא האפשרות היחידה שעל ידה יכול יהודי לחצות (ח"ו) את הגבול שקבע הקב"ה בין ישראל לעמים ולהשתמש בכח ההולדה שלו ולהוליד גוי, ועי"ז "יסיר את בנך מאחרי: מסיר אותו מלהיות אחרי ה'".⁵

³ <https://www.pewforum.org/2021/05/11/jewish-americans-in-2020>

⁴ לדוגמא, מחקר שפורסם ע"י מרכז המחקר והמידע של הכנסת: <https://okshort.net/5yctf>

הנתונים שפורסמו בנושא ע"י גופים אחרים שמורים בידי המערכת.

⁵ ראה בארוכה לקו"ש ח"ח ע' 150.

הרבי התריע פעמים אין ספור על חומרת הסכנה בגזירת "מיהו יהודי", שע"י שמחשיבים גוי כיהודי מחלישים את עם ישראל מבפנים.

סכנה ממשיית לעם היהודי

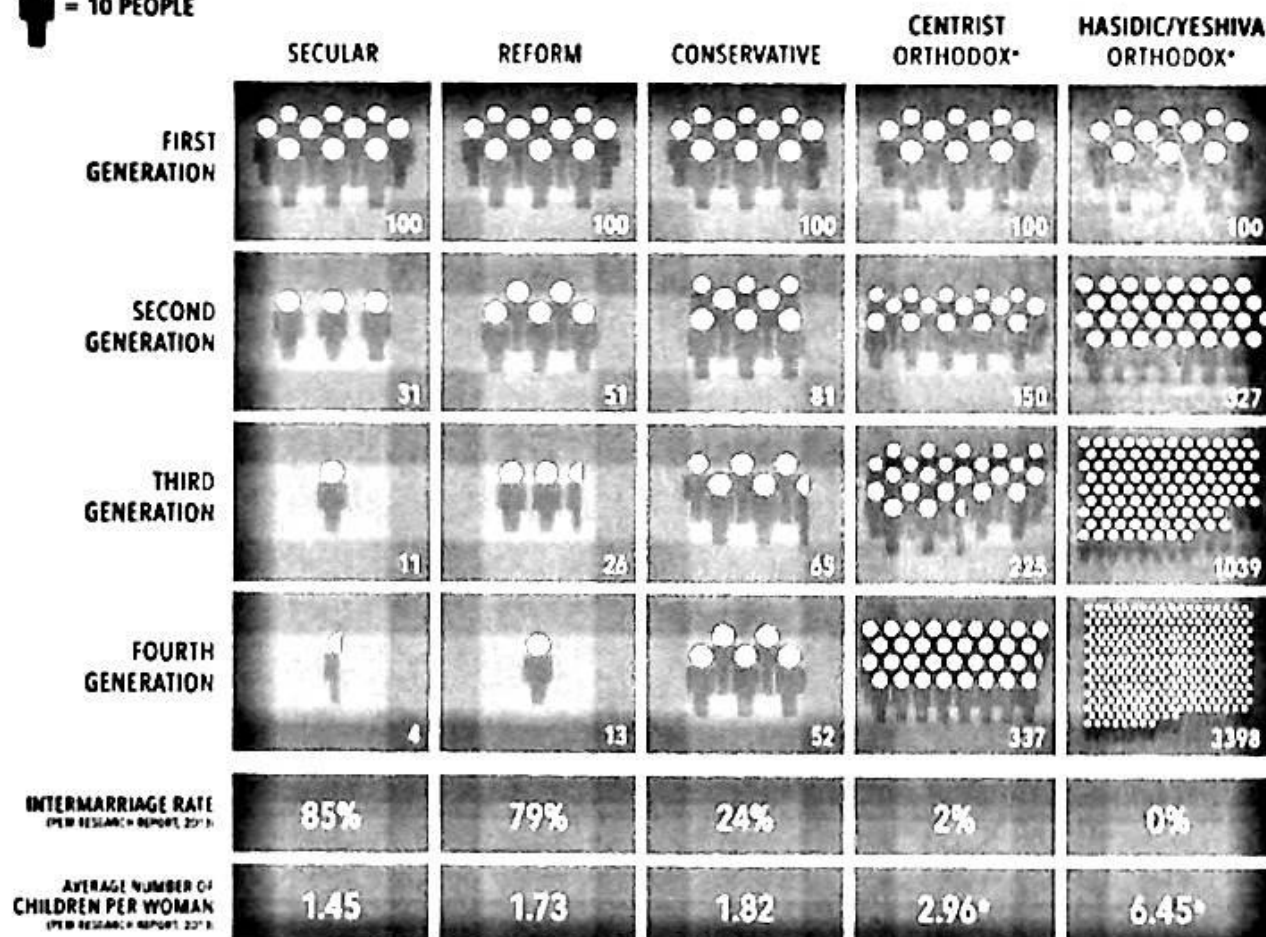
לפני כמה שנים פרסמו שני חוקרים אמריקאים דו"ח על המגמות העתידיות בכל אחד מהקבוצות היהודיות העיקריות. הנתונים מלמדים שלכל מאה יהודים קונסרבטיבים שחיים היום באמריקה יהיו רק 29 נינים יהודים. על כל מאה יהודים רפורמים יהיו רק עשרה נינים יהודים. על כל מאה יהודים חילונים יהיו רק שבעה נינים יהודים (!). רק בקרב הקהילה הדתית קיימת מגמה של צמיחה חיובית. על כל מאה יהודים חרדים שחיים כיום, כך על פי הערכת החוקרים, יהיו בעזרת ה' 742 נינים יהודים, כן ירבו.

THE FUTURE OF AMERICAN JEWRY

Will Your Grandchildren Be Jewish? Revisited II

= 10 PEOPLE

With the exception of the Orthodox, the chances of American Jews having Jewish grandchildren and great-grandchild is becoming increasingly remote based on the following:

1. Intermarriage rates;
2. The increasing percentage of Jews that do not marry and/or marry but choose not to have children.

This inter-generational demographic chart ("the Chart") is part of an article co-authored by Antony Gordon and Richard M. Horowitz titled "Will Your Grandchild Be Jewish? Revisited II" ("the Article"). The Article is the product of extensive research conducted by Gordon and Horowitz between 2014-2016 based on the raw data of the most recent national demographic study on American Jewry, conducted by the Pew Research Center, and released on October 1st, 2013.

* The high birth rate of the Hasidic and Yeshiva Orthodox, as well as the Centrist Orthodox, is the main distinguishing factor relative to other groups regarding formal secular studies, family size and the type of day school children attend.

* Statistics pertaining to fertility rates for Orthodox were based primarily on data extrapolated by Dr. Morris Skolnik from "A Census of Jewish Day Schools in the United States: 2013-2014" (October 2014).

Reproducing the article, the chart in whole or in part without the explicit permission of Gordon and Horowitz is strictly prohibited. To that end, please feel free to contact Antony Gordon at (323) 314-1098 or antony.gordon@jewishgrandchildren.com or richard.horowitz@jewishgrandchildren.com.

All Rights Reserved. March, 2016 ©

מבנה החוברת

חילקתי את החוברת לשני חלקים שהם אחד: מצד אחד, מה לומר? ומצד שני, איך לומר?

החלק הראשון: "מה לומר?" מתמקד במודעות ובסיוע לשליח בהתמודדות עם מצבים מורכבים של נישואי תערובת, ובשאלות ותשובות נוקבות ועמוקות שעלולות להישאל על ידי הדובר שיושב מולנו ואינו מביין באמת מדוע לא להתחתן עם גוי'.

החלק השני: "איך לומר?" מפרט כלים מעשיים כיצד לגשת למלאכת ההסברה. כמו כן מציג מודל פרקטי לשינוי.

כמובן שזה בלא זה אי אפשר. יכול להיות שתאמר את התשובה הנכונה אך מאידך, אם לא ייווצר חיבור עם האדם שמולך, הוא לא ישמע ויפנים את הדברים. ולהיפך: יכול להיות שיווצר חיבור טוב, האדם כלי לקבל, אולם לא יהיו בפיו תשובות מספקות...

בנימה אישית

כל המציל נפש אחת מישראל כאילו הציל עולם מלא! אם נתייאש ונחשוב "האם כדאי להשקיע כל כך הרבה זמן ביחיד שכל כך רחוק מלעשות שינוי בחייו", עלינו לזכור שלא מדובר רק ביחיד - שאפילו זה הי' קובע ברכה לעצמו - אלא בדורי דורות של יוצאי חלציו!

כאשר החסיד ר' ישראל לוין מנעוועל ע"ה למד בישיבת תומכי תמימים בליובאוויטש, עשה מעשה ליצנות, והנהלת הישיבה רצתה לסלקו מהלימודים. בשומעו זאת אמר להם בככי: "אני מוכן לקבל את העונש אבל דעו לכם שאם אתם זורקים אותי מהישיבה, לא רק אותי אתם זורקים, אלא גם את בני ובני בני לדורותיהם!"

תשובתו התקבלה, נשאר בישיבה, והקים דורות של חסידים.

אין ספק שמניעת נישואי תערובת הוא החלק הכי חשוב בשליחותנו הקדושה שהרי "פיקוח נפש דוחה את כל התורה כולה!" וכ"ש וק"ו כשמדובר במי שעומד על סף כריתת המשך דורותיו לעד. והיה ולו רק אחד החליט בעקבות ההדרכה בחוברת, לחזור לצור מחצבתו, והיה זה שכרנו.

מי שיודע למה אין להתחתן עם גוי' ומחליט בכל זאת להתחתן ולא מעוניין לשמוע, זאת בעיקר האחריות שלו.

מי שמתחתן בגלל שלא יודע את הסיבות למה לא וההשלכות, האחריות היא שלנו!

תודות

תודה ל"הנותן לשכוי בינה" שסייע בידי להוציא אל הפועל מחשבה למעשה.
תודה לרבינו נשיא דורנו זי"ע ששתל בלבי הרצון להקדיש את חיי לקיים את רצון קוני...

תודה מיוחדת למשה ואלונה שיחיו אליאס, עבור תרומתם המקצועית לכל אורך החוברת ובעיקר בחלק השני.

תודה להרב שניאור שמחה שיחי' לנדא, שליח הרבי בקמפוס 'האקדמית נתניה', שעזר בפסיעות הראשונות של הפרויקט.

תודה לאחייני הרה"ת שלום דובער שיחי' פיקארסקי שעבר על כל החומר ובעינו החדה תיקן חסר ויתיר בתוכן ובכתב.

תודה לאחיי השלוחים היקרים שליט"א שתרמו מזמנם להעיר ולהאיר עפ"י הניסיון שלהם בחזית המלחמה היומיומית נגד ההתבוללות בארץ ובתפוצות!

אחרון אחרון חביב: תודה לרעייתי, רחל תחי', שעומדת לימיני בכל פרט של השליחות שלנו. שלי ושלכם שלה הוא.

חלק א'

מה לומר?

א. מודעות השליח

כשמישהו בא אליך ומספר לך שחבר או קרוב משפחה התאהב בגוי', ל"ע, יש פה בעי' ויש פה אתגר. הבעי' היא מה שקורה והאתגר הוא להבין למה זה קורה, מה הסיבה שהביאה לזה ואיך לתקן.

נמחיש ע"י דוגמא מתחום עזרה ראשונה:

לאחר קריאה שהתקבלה במוקד מגיע פרמדיק ממגן-דוד אדום ורואה אדם שוכב על הארץ.

הפרמדיק אינו יודע דבר וחצי דבר על סיבת שכיבתו על הארץ, והאפשרויות העומדות בפניו הן רבות: האם האדם קיבל ח"ו התקף לב? התעלף כשחצה את הכביש? אולי סוכל מלחץ דם גבוה או נמוך מדי? אולי הוא שיכור? אולי נפל? אולי פגעה בו מכונית? אולי סתם יושן ברחוב כי אין לו מגורים?

זה שאדם "שוכב על הארץ" זו לא הבעי'; זה רק סימן שיש בעי'.

לפני הענקת הטיפול צריכים לוודא את שורש הבעי' ע"י אבחון: בודק אם האדם בהכרה, בודק דופק, מורד לחץ דם, בודק אם הוא מדמם והיכן, שואל את האנשים בסביבה מה קרה לדעתם אם נפל בגלל סיבה חיצונית או בגלל חסרון בתפקוד הגוף, ורק לאחר מכן הוא יכול לגשת לפתור את הבעי'.

נתאר לעצמנו את הפרמדיק מבצע באופן מיידי הנשמה ואז מגלה שהאדם סתם ישן?

< הרעיון של החוברת הזאת הוא ערכת עזרה ראשונה לטיפול יותר מדויק, אחרת עלולים להזיק יותר מלעזור, ח"ו.

הפרמדיק (=השליח) צריך להיות מקצועי ומיומן, חדור מטרה ולעשות כל שביכולתו על מנת להציל חיים. "יש חברה לא יהודי" זה רק תוצאה ממצב. השליח נדרש להבין את שורש העניין לפני שניגש לעבודה. הבנת שורש העניין ע"י מיפוי ואבחון נועדה כדי לתת טיפול נכון ומדויק שמתאים לבעי'.

להלן כמה הוראות מכ"ק רבותינו נשיאינו בקשר לאיך לגשת לעבודת קודש זו:

כ"ק אדמו"ר הרי"צ זצוקללה"ה מורה כיצד להוכיח: בכל תוכחה צריך להסיר ממנה כל דיבור העוקץ, או רמז לעקיצה, שגורם כאב למקבל התוכחה. קודם לעשיית ניתוח (לא עלינו) באיזה איבר – מקררים את מקום הניתוח כדי למעט בצער ובכאב. כן הוא בתוכחה, שהכוונה בה להבריא הנפש, צריכים למנוע ככל שאפשר צער מן השומע.⁷

באחת מאיגרותיו מספר הרבי הרי"צ כי התבונן פעם במעשיו של הרופא שבא להזריק לו זריקה, ולמד מזה דרך בעבודת ה': התוכחה – כמוה כזריקת סם מרפא. כאשר צריכים לתת זריקה לחולה – בודקים תחילה את נקיות המחט; הרופא ומשרתו לובשים בגדים לבנים; רוחצים את ידיהם; בודקים את ציפורניהם – אולי נשאר שם שמץ זוהמה. אז שופכים על ראשי אצבעותיהם חומר חריף שמעביר כל חשש של זוהמה. לאחר מכן, רוחצים היטב את מקום הזריקה בסם חזק המסיר כל אבק, אפילו היותר דק ובלתי-נראה. הכנות אלה חיוניות הנה, שכן בלעדן יש חשש שתיכנס זוהמה לגוף, יחד עם החומר הנזרק, ואז לא זו בלבד שהחומר הנזרק לא יפעל פעולתו, אלא שהדבר יכול לגרום למחלות שונות ר"ל.⁸

"אודות ענינו של הבעש"ט איתא בכתבים, שבאותו זמן היו ישראל במצב של התעלפות, ולכן נתגלה אז הבעש"ט, שנקרא בשם הכללי של בני ישראל – ישראל, שעי"ז עוררם מעלפונם. וכפי שרואים, שכשאדם מתעלף בהתעלפות גדולה, הנה עי"ז שקוראים אותו בשמו, מתעורר מהתעלפותו"⁹.

כמו"כ בנוגע לענייננו: הלחישה באזנו של יהודי את שמו, "ישראל", עוזרת לעוררו מ"התעלפותו". ישנם, אמנם, כמה דיוקים: (1) ללחוש (2) באזנו (3) שמו: ישראל.

7 איגרות-קודש כ"ק אדמו"ר הרי"צ כרך ב, עמ' תעו.

8 איגרות-קודש כ"ק אדמו"ר הרי"צ כרך ג עמ' רצא.

9 ראה עוד כמה פרטים מלוקטים: <http://www.chabad.org.il/Magazines/Article.asp?Ca tegoryID=857&ArticleID=3061>

10 שיחת אחרון של פסח ה'תשט"ז (בלתי מוגה). וראה ביאור בארוכה שם. (עוד מקור?)

זאת אומרת (1) לדבר בנחת, (2) לא בפומבי, (3) להראות לו את גדלות ערכו כיהודי ולא את חכמת ה"מומחה".

יש להתאפק מלגלות את כל מה שאתה יודע על הנושא שכנאדם מציע בפניך. (זה לא מבחן לסמיכה).

כידוע שמידת היסוד (המייצגת חיבור) נמצאת בקו האמצעי, באיזון שכן נצח להוד. יש להגביל ההשפעה לפי כח המקבל לקבל.

כשפרופסור וולוול ע"ה גרין, בראשית דרכו "הביתה", כתב לרבי מכתב בו, בין השאר, שאל שאלות על עמדת הרבי בענייני מדע מסוימים ולא קיבל עליהם תשובה. כמה חודשים לאחר מכן, למכתב לרבי בו מסר ד"ש מכנותיו תחיינה שהיו רשומות במחנה "גן ישראל", קיבל מכתב מהרבי"י וב"נ.ב. "התייחס הרבי לשאלותיו בקשר למדע עליהן כתב כמה חודשים לפני".

"אם לרבי יש תשובות כ"כ ברורות, למה לא ענה לי עליהן מיד?" חשב הפרופסור.

"זה פשוט מאוד!" הסביר בנאומו: "אם הרבי הי' עונה לי אז, הי' מנצח אותי בויכוח אבל הי' מפסיד אותי כחסיד..."

בתורת החסידות מכואר מדוע נקראים הגשמים בשם "גבורות גשמים", הרי גשמים עיקרם השפעת חסד: התועלת של הגשם היא רק כשהוא בא ע"י טיפין, ע"י צמצום - מידת הגבורה. אם הגשם הי' יורד בלי הגבלות, התוצאות היו מכול והרס. איזהו גיבור? הכובש את יצרו. הרבה יותר קל לכבוש את היצר של הזולת... אם אנו מצפים ממנו להתגבר על משיכתו הרגשית לגוי? לפחות עלינו להתאפק על הרחף שלנו להראות כמה חכם אנו!

מתכוננים...

לפני שמתחילים לענות יש להביא למודעות מס' שאלות אותן צריך השליח לשאול את עצמו.

1. מי אני?

2. מי השואל? מי עומד מולך?

3. על מה מדברים?

4. איך מדברים?

בכל הקשר חברתי בחיים היומיומיים אנחנו עונים על שאלות הללו באופן אינטואיטיבי, על יסוד ניסיון שצברנו ב"אוניברסיטת הרחוב". אבל במקרה הזה ישנה אחריות רבה ונדרשת ערינות והכשרה מיוחדת על מנת להיות ומודעים לפרטים שאולי לא רגילים לחשוב עליהם.

1. מי אני? עליך להכיר היטב את עצמך

- מהם החוזקות שלך? לדוגמא אני בקיא בהלכה/ אני יודע לתת מענה רגשי.
- מהם החולשות שלך? לדוגמא אני חסר סבלנות כלפי אנשים שמתנצחים איתי.
- מה אתה יכול לתת? לדוגמא אני יכול ללמוד עם הפונה חברותא שבועית.
- האם יש לך את הזמן/ פניות/ כוחות לכך? האם אתה מסוגל לטפל בזה כראוי עכשיו?
- אם לא, יש מישהו אחר שאתה מכיר שיכול לתת מענה? מי זה? (הפניה)

2. מי השואל? מי עומד מולך?

- מה מצבו השכלי/ נפשי/ רגשי?
- כמה זמן הוא מכיר את הגוי? היכן הכיר? מה מצב הקשר ביניהם?
- למה הוא חושב שזה טוב להתחתן עם גוי? מעבר למה שאומר, מה רוצה לומר? הכי חשוב, אולי: מה לא רוצה לומר, ולמה?
- עד כמה מחובר לזהותו היהודית? כלל לא / מעט/ הרבה? ומה נחשב בעיניו "זהות יהודית": דת? לאום? תרבות?

- כמה הוא מעוניין? בתשובה לשכל? סיוע במישור הרגשי? רוצה באמת להבין? לא רוצה להבין? רוצה להתווכח? להתנצח? לא מעוניין בכלל?
- איך הוא מגיע למסקנות והחלטות שלו? שכל? רגש? מה האופי שלו, פחדן, בוגד, עקשן, אמיץ?

חשוב לענות לאדם ולא על השאלה גרידא. "כנגד ארבעה בנים (וכנגד ה"בן החמישי" שהרבי גילה לנו) דיברה תורה" לא כתוב "כנגד ארבעה שאלות דיברה תורה".

חכם: מכין את הנושא לעומק, יש לו שאלות טובות שמפריעות לו והוא באמת רוצה להבין.

רשע: משוכנע שהוא יודע על מה מדובר ושאלו לו קשר ל"כל זה" ("מה העבודה הזאת לכם?"), השאלות שלו באות להגן על עצמו, עמדתו והתנהגותו ולהיחלץ מהלחץ המשפחתי, החברתי או מהמצפון שלו.

תם: אדיש ביהדותו. הכל זורם. אין לו השראה ואין לו בעיות. הכל בסדר אצלו. "למה גוי'?" ... 'אה? למה לא!'"

שאינו יודע לשאול: יש לו שאלות, אבל אינו יודע מה הן ואיך לסדר ולבטא אותן. "איזה צבע יוצא משתיים כפול שתיים?" צריכים ללמד אותו איך לשאול.

הבן החמישי: "תינוק שנשבה" שלא מודע בכלל שהוא יהודי ומה המשמעות להיות יהודי.

מען רעדט צו דער טאכטער און מ'מיינט די שנור¹²

לפעמים הדרך הכי יעילה לזהות מה חושב זה שיושב מולך על נושא רגיש, הוא לשאול אותו מה חושב משהו אחר על הנושא...

להלן כמה דוגמאות אפשריות:

12 מדברים אל הבת ומתכוונים לכלה. (פתגם בידיש).

1. לפני שנים הי' סיפור עם יהודי צרפתי, ז'אן-מארי לוסטיז'ה (לוסטיגר) שנהי' ארכיבישוף של פריז. מכיר את הסיפור? מה דעתך? הוא נחשב כיהודי או לא? למה?
2. מכיר את הסיפור של צ'ונאר סגדי?¹³ הוא פוליאיקאי נאו-נצי בהונגרי' שגילה יום א' שהוא יהודי. מה דעתך? כנאדם כזה הוא יהודי או לא? יצא סרט על סיפור חייו והשערורי' שגרם.¹⁴
- (הכוונה בב' המקרים האלה היא לדבר באופן יותר תיאורטי וביתר חופשיות על הנושא של מיהו ומהו יהודי בלי שיהי' לזה קשר ישיר למצבו האישי והלחץ שמשתמע מזה...)
3. קרה באנגלי' בשנת 2008¹⁵. זוג נשוי גילה פתאום שהם תאומים שנפרדו כשנולדו ואומצו ע"י שתי משפחות שונות בלי קשר אחד לשני.... מה דעתך? להתיר להם להמשיך כזוג נשוי? לחייב להם להתגרש? אולי אין אפילו צורך שיתגרשו כי אין פה בכלל נישואין?
- (הכוונה פה ליכנס לסוגיית הנישואין. מה זה בעצם "להתחתן" - חלות קידושין - במקום סתם "לחיות ביחד"?)
- להמחיש תועלת גישה זו ראה סיפור יפה בנספחים : "3 שותפים, אחד גנב - תוכלו לזהות אותו?"¹⁶

3. על מה מדברים? תוכן

- האם אתה בקיא בסוגיא של נישואי תערובת?
- האם אתה מכיר אישית זוגות שהחליטו בסוף להינשא או לא להינשא ומה קרה איתם?
- האם יש באמתחתך מענה הלכתי/ אמוני/ פילוסופי/ מדעי/ בנושאים אלו?

<https://rb.gy/xwtikz> 13

[https://iw.wikiqube.net/wiki/Keep_Quiet_\(2016_film\)](https://iw.wikiqube.net/wiki/Keep_Quiet_(2016_film))i 14

<https://www.nydailynews.com/news/world/twin-brother-sister-marry-article-1.343118> 15

https://he.chabad.org/library/article_cdo/aid/3100401 16

- האם אתה ערוך לטפל בהתנגדויות¹⁷? (או שאין לך כוח/סבלנות/ מספיק ידע לכך)
- האם אתה יודע מה אינך יודע?

4. איך מדברים?

- מהם התחושות שלך איתם אתה מגיע לשיחה? מאמין שאפשר להשפיע/ נראה חסר סיכוי/ אני אנסה אבל לא נראה לי שיצא משהו מזה/ אני את שלי חייב לומר....
- האם יש לך ניסיון בטיפול? בהשפעה על אנשים? כושר שכנוע? גישה נכונה?
- עד כמה אתה מוכן להשקיע בלהכיר/ להבין/ ללמוד את הצד השני?
- איך תוכל לענות לו בדרך הכי טובה ומדויקת שתתישב על ליבו?
- האם אתה מעוניין לשפר את הכלים שלך בזה?¹⁸

שינוי תפיסה הוא תהליך, ותהליך לוקח זמן

בנוסף, יש לזכור שאם ברצונך להשפיע ולשנות לאדם תפיסת עולם מקצה לקצה (היום חי עם גוי' ומחר יעזוב אותה) זה לא קורה בדרך כלל בין לילה, יש כאן תהליך ארוך שאדם צריך לעבור בינו לבין עצמו ולכן עלינו להתאזר בסבלנות לתהליך.

אמנם "דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב ופועלים פעולתם", אבל הלב של השני צריך להיות פתוח ובשל לזה. יתכן שעבודתך הוא לפתוח את לב המקבל לפני שאתה נותן לו עצות...

לא תמיד יש פתרונות קסם ("דרך קצרה, מתבררת בדרך כלל, כארוכה") אבל השליח מגיע עם מודעות לכך שזה יקח קצת זמן ולא עם ציפיות ששיחה אחת תשנה את מהלך חייו, אם כי זה יכול בסיעתא דשמיא לקרות.

17 הרחבה בנושא זה תמצא בחלק הזה- חלק א'

18 הרחבה בנושא זה תמצא בחלק ב'

קצת אחרי התחלת שליחותנו באורוגוויי ביקרתי במשרדו של א' הבעה"ב ובדיוק בא חבר שלו לבקרו. כשראה אותי ניגש אלי ואומר לי: תשמע, רבינו, יש לי חברה לא יהודי'; מה אתה מציע לי לעשות? בלי לחשוב הרבה, "לעזוב אותה", עניתי עם חיוך. הוא אכן עזב אותה וזו היתה תחילת דרכו בתשובה וזכה להקים ב"ה בית חסידי לתפארת.

אבל ברור לנו, שלא כל ליבא סביל דא. לכן נחוץ להעריך קודם מצב הנפשי של השואל. הצלחתי במקרה ההוא לא כי הערכתי אלא כי לא הערכתי ושומר פתאים ה'... אבל אין סומכין על הנס...

סיכום: השליח צריך להגיע לשיחה עם מודעות לעצמו, ליכולותיו וכוחותיו. מודעות כלפי האדם שפנה אליו ומודעות לאיך מדברים ועל מה מדברים. בעיקר לדעת שהוא נכנס לתהליך, ותהליך בד"כ לוקח זמן.

ב. דע מה שתיב

אולי אין פה הרבה חידושים בשבילכם. המטרה היא לתמצת מושגים מוכרים בהצעת אותיות מתאימות לכלי המקבל.

1. היסוד לאיסור

בפרשת ואתחנן¹⁹ כתוב "ולא תתחתן בם בתך לא תתן לבנו ובתו לא תקח לבנה. כי יסיר את בנה מאחרי ועבדו אלהים אחרים וחרה אף יהוה בכם והשמידה מהר".

רש"י: כי יסיר את בנך מאחרי: בנו של גוי כשישא את בתך "יסיר את בנך" אשר תלד לו בתך, "מאחרי". למרנו שכן בתך הבא מן הגוי קרוי "בנך", אבל בן בנך הבא מן הגוי אינו קרוי "בנך" אלא "בנה", שהרי לא נאמר על בתו "לא תקח כי תסיר את בנך מאחרי"²⁰.

נמצא, אם כן, שמדובר פה במצווה ובחוק אלוקי מפורש (ולא "פטנט כתגובה לאנסים הרומאים..."): הילדים הנולדים מאם לא יהודי אינם נחשבים לילדיך! ואם מדובר בבת ישראל שמתחתנת עם אינו יהודי - אמנם ילדי יהיו יהודים, אבל יש סיכון גדול שהאבא שלהם "יסיר את בנך (דהיינו בן בתך)". ואפילו אם לא מפריע, איזה סיכוי יש שכן בתך ימשיך בדרך התורה, אם אין לו אבא שילווה אותו ביהדותו? ולמה להכניס אותו לפלונטר הזה ולחייב אותו לבחור בין אלקי אביו ואלקי אמו?

19 ז, ג

20 הגידון פה: מה הפירוש "כי יסיר את בנך וגו'" מי הוא זה שיסיר: בעל בתך -- אבי בנה (שקרוי "בנך") -- או אבי אשת בנך (שיסיר את בנך ממש)?, אמנם רש"י מפרש שהכוונה לאבי בן בתך (שבנה נחשב לבנך), אבל ראה קידושין סח, ב; יבמות יז, א; כג,א (ועי' בתוס' שאומר שאפשר גם להבין שכוונת הכתוב ב"יסיר" הוא על אב ה"בתו" הנכרי; שיסיר "מאחרי" את בנך המתחתן עם בתו.

2. מיהו יהודי?

מי שנולד לאם יהודי' או שנתגייר כהלכה!

אמנם לפי "חוק השבות" הישראלי זה מוגדר אחרת, אבל זה רק לגבי אזרחות וזכויות כאזרח ישראלי. לכל הקשור ליהדות, זהות יהודית, מהות יהודית וחיים יהודיים, אין להגדרת חוק השבות שום משמעות. רק "דבר ה' - זו הלכה" קובעת מיהו יהודי.

3. מה הוא יהודי?

מה שמבדיל בין יהודי ל-להבדיל- גוי, זה שליהודי יש (1) נפש האלקית (נשמה) שקיבלנו כירושה מאבותינו אברהם, יצחק ויעקב; (2) החיוב וההתחייבות לעבוד את ה' שהתחילה בהר סיני כשהקב"ה בחר בנו (זה לא תלוי בנו). גם אנחנו קיבלנו על עצמנו ההתחייבות כשאמרנו "נעשה ונשמע".

ירשנו מאבותינו הטבע לאהוב את ה' ולירא ממנו. במתן תורה ניתנו לנו החובה, הזכות והכלים לבטא את האהבה והיראה הללו.

במגילת אסתר כתוב: קיימו וקבלו היהודים²¹. חכמינו ז"ל מפרשים²²: קיימו מה שקבלו כבר. דהיינו, אז בוטלה ה"מורעא רבה לאוריתא" בגלל זה שהקב"ה "כפה עליהם הר כגיגית". בחסידות מוסבר שהכוונה היא שהראה להם כל כך הרבה אהבה (שנרמה להר - התפשטות, בשונה מעמק המשול ליראה - כיווץ וצמצום) שאי אפשר הי' להם לסרב כשהציע להם לקבל את תורתו. בשעת גזירת המן, בוטלה המורעא רבה, כי על אף ה"הסתור אסתיר את פני", והאפשריות להינצל ע"י שמר, ר"ל, כי הגזירה היתה רק נגד ה"יהודים", מי שמודה בתורה, רק חיזקו את הקשר להקב"ה.

יש לנו בחירה לקיים או לא לקיים, אבל אין לנו בחירה להיות מחוייבים או לא. מצווה זה ציווי ולא רק הצעה. "אני לא דתי" או "אני לא מאמין" לא פוטר אותך

מחויב לימוד התורה וקיום המצוות, כי מדובר בחובה הנובעת מיוזמת הקב"ה לבחור דווקא בנו ובכל א' מעם ישראל. יש רק תורה אחת לכל עם ישראל.

4. נשמה

להיות אמצעי או עצמאי. "אני" אותיות "אין"²³.

הנפש המיוחדת של היהודי היא "חלק אלוה ממעל ממש". ובגלל זה לא רוצה ולא יכולה להתנתק מהקב"ה בצורה מודעת²⁴. יש לה שאיפה שונה מזו של הגוי. גוי רוצה להיות "משהו" עצמאי ויהודי שואף להיות רק אמצעי דרכו מתבטא ומתבצע חכמתו ורצונו של הקב"ה.

חשבו על זה כך: המצווה הראשונה שקיבלנו כעם היתה "החודש הזה לכם"²⁵, לקבוע את הלוח היהודי על פי מהלך הירח (ולא על פי מהלך השמש). למה היי כ"כ חשוב ביחס למה קובעים הלוח והתאריכים עד כדי כך שזאת המצווה הראשונה שקיבלנו?

מפני שבזה מתבטאת המשימה העיקרית שלנו. ה "Business Plan"; מדוע הקב"ה בחר בעם ישראל. אנחנו לא אמורים להיות עוד עם אלא עם שונה מכל העמים. כולם חיים לפי השמש ואנחנו אמורים לחיות בעיקר לפי הירח. מה המשמעות בזה?

השמש והירח שניהם נבראו "להאיר על הארץ"²⁶. אבל יש הבדל משמעותי בדרך בו מאירים: השמש מאירה ע"י אורה העצמאי והירח מאיר (לא ע"י אור משלו, אלא) ע"י שמשקף את אור השמש. וזו נקודת המשימה: טבע כל עם וכל אדם לשאוף להאיר ע"י אורו, להראות כמה הוא גדול, חכם, עשיר, גיבור, וכו'. זה בסדר. שאיפה אישית זאת היא מה שמניע את התקדמות האנושית. מטרת עם ישראל היא אחרת: להאיר את העולם ע"י אורו של הקב"ה. לחיות חיים שמשקפים

23 דרך מצוותיך, מצות אחרות ה' אות ג' (סב,א).

24 היום יום... כ"ה תמוז.

25 בא יב, כ

26 בראשית א, יז

בעולם את רצונו וחכמתו של הקב"ה. להיות מצפון האנושות. מקור השראה ואתגר לכולם "לעבדו שכם אחד"²⁷.

אז במילים אחרות, שאיפת נפשו של הגוי היא להיות הכי מפותח והכי ערכי שאפשר. השאיפה של הנפש האלקית היא להיות "כלום", לא להסתיר ולהפריע למטרת הבריאה של "לתקן עולם במלכות ש-ד-י", להיות חיילים נאמנים בצבאו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, לגלות ולהחדיר קדושה בכל מצב ופרט בעולם אתם אנו באים במגע.

< ההבדל בין המשימות מתבטא גם בזה שלכל העמים ישנן רק שבע מצוות ולעם ישראל ישנם 613. מטרת כל העמים היא "לשבת יצרה", לא להרוס את מה שהקב"ה בנה ולגלות ולפתח את סודות הטבע. מטרת עם ישראל היא לגלות ולהחדיר אלוקות וקדושה בכל פרט בבריאה.

5. מהם נישואין?

בכלל מעניין להיכנס בדברים על נושא הנישואין בכלל. למה להתחתן? אתה אוהב מישהי תביא אותה הביתה עד שיימאס לאחר מכם ולא תרצו להמשיך לחיות ביחד! האמת היא שככה הי' הסדר לפני מתן תורה²⁸, והיום בעולם ה"נאור" מתנהגים ככה יותר ויותר... אז מה הקטע הזה של נישואין? מה התועלת בזה?

ניתן לראות שבדרך כלל לא יהי' בפי היושב לפנינו מענה מאור הגיוני ומשכנע (אומרים שזה בשביל לקבע ולהכריז לעולם על אהבתם, אך זאת ניתן לעשות גם ללא נישואין), כי בעצם אין לזה הגיון חוץ מהתחייבויות כלכליות שלא מתאים בכלל עם הפמיניזם ושוויון זכויות... (ואפילו בזמן הגמרא פסקו שאישה רשאית לומר איני ניזונת ואיני עושה)²⁹.

כסופו של דבר נישואין זה רעיון אלקי³⁰. איש ואשה הם לא כהמות שמזדווגות בגלל הרחף הטבעי. יש פה התאמה במישור הרגשי, האינטלקטואלי, וה.. רוחני.

27 צפני' ג, ט.

28 משנה תורה, פ"א מהלכות אישות ה"א.

29 כתובות נח, כ. משנה תורה, פ"ב מהל' אישות ה"ד.

30 הגישה הזאת שמעתי לראשונה מהרה"ח ר' מאניס שיחי' פרידמאן.

כן, איש ואשה יש להם נשמה שגם מחפשת שלמות. ואכן בגלל זה שם ליווי לנישואין ביהדות הוא "קידושין", מלשון קדושה.

6. מה היא "קדושה"?

ישנם כמה משמעויות:

(1) הברלה. מנקודת מבט הלכתית, ע"י מעשה הקידושין -- בהשתתפותה והסכמתה המליאה של האשה, כמובן -- האשה נהייתה ל"אשת איש", מובדלת ואסורה על כל הגברים כמשהו "קדוש" שאסור לגעת בה.

(2) קדושה קשור עם ה"קודש", הקדוש ברוך הוא. למה נישואין קשור עם הקב"ה?? האם חילוני לא יכול להתחתן גם בלי קשר לדת?

קידושין קשור לאיחוד הנשמות של הזוג. הנשמה של היהודי היא "חלק אלוהי" ממעל ממש" ולכן כל הקשור אלי' קשור לקדושה, לשחרר את העולם ממגבלותיו "ולהעלות" אותו להקב"ה או "להוריד" הקב"ה ולקרב אותו אלינו ע"י החדרתו לתוך מודעות העולם. זה המושג "קדוש".

כל מחשבה, דיבור ומעשה של הבנאדם יכול להיות ביטוי - ועי"ז גם מכניס אותו לתחום - של קדושה, "קליפת נוגה" או "שלש קליפות הטמאות"י.

ג' התחומים האלה מתבטאים ע"י: מצוה (בה הקדושה ברורה), עבירה (המסתירה על הקדושה), דבר שברשותנו לעשותו לשם שמים (קדושה) או לא (שלש קליפות הטמאות).

העובדה שביהדות מתייחסים לזוגיות כאל משהו קדוש, מלמדת אותנו משהו מאוד חשוב: היחס בין איש ואשה אינו רק צורך של הגוף, הרגש או השכל. יסודו הוא איחוד במישור הרוחני וכל השאר הם רק כלים שעל ידיהם אפשר לבטא את זה.

31 משל לזה באותיות המוכנות לכל: קדושה: מציאות שקופה (Transparent) דרכה אפשר "לראות" את (רצונו של) הקב"ה..

שלש קליפות הטמאות: מציאות אטומה (Opaque) שמכסה ומסתיר על (רצונו של) הקב"ה. קליפת נוגה: (Translucent) מציאות שיש בה אפשרות ליהפך לשקוף או לאטום.

בכלל, ישנם שתי גישות ליחסי מין: (1) זה דבר מכוער והכי טוב להיכרל ממנו (כומרים); (2) זה צורך ביולוגי ואין לזה שום משמעות מעבר לזה. כל מה ששני מבוגרים רוצים לעשות ביניהם, זה ענין פרטי שלהם.

מה אומרת היהדות על זה?

"קדושה". ע"י האיחוד בין איש לאשה אפשר להגיע לשיא הקדושה, למעלה אפילו ממדרגת המלאכים ואפשר גם ליפול לדרגה רוחנית ומוסרית יותר נמוכה מזו של חיות ובהמות. תלוי בכמה דברים, בעיקר אם שולטים על זה או משועבדים לזה. בתוך ההשתלטות עצמה ישנם דרגות. הכי גבוה זה כשע"ז מבטאים רצונו של הקב"ה. וזה אפשר אך ורק במסגרת והתנהגות שהקב"ה - בכבודו ובעצמו - קבע וגילה לנו בתורתו.

ולכן: כמו שלא שייך נישואין/קידושין בין אח ואחות אף שאוהבים זה את זה, לא שייך נישואין בין יהודי לגוי, בין גבר לגבר ובין אשה ואשה. אפשר להם לבחור - נגד רצון ה' - לחיות ביחד כאילו הם נשואים, אבל אי אפשר לבחור להינשא באמת נגד רצונו של הקב"ה.

קצת קבלה? הגמרא³² אומרת ש"איש ואשה זכו שכינה שרוי' ביניהם". מה הפירוש בזה ששכינה שרוי' בין איש ואשה?

כל מילה בלשון הקודש יש לה קשר עצמי עם תוכנה (ששונה מכל שפה אחרת, שהקשר בין מילה לתוכנה לגמרי מקרי). בגלל זה נקראת עברית בשם 'לשון הקודש', כי אי אפשר לשנות את המלים. והנה לנו דוגמא: למה איש נקרא "איש" ואשה נקראת "אשה"? המילים איש ואשה מחוברות כל אחת משני רכיבים: "אש" ו"אש ה'". בשניהם יש המילה "אש" ובשניהם יש אות משם ה' שמסמלת את תפקידם המיוחד של האיש והאשה. כל א' מהם משלים את השני.

באותיות הקבלה: האות יו"ד (נקודה) מסמלת את כח ה"חכמה" - ('כח מה') ואות ה"א מסמלת את האורך ורוחב של כח ה"בינה", תפקידם המיוחדים של האיש והאשה בהולדת בנים. אם היחס ביניהם הוא לפי רצונו של הקב"ה וכל אחד משתמש בכחות שלו לפי רצון ה' הנה ע"י שניהם ביחד יוצא ביטוי שא"א ע"י כל א' לבד. אם לא, ח"ו, נשאר רק "אש" ו"אש" - שני רגשות ששורפים אחד את השני.

מובן שכדי ששם ה' יתבטא בזוגיות שלהם, צריך להיות החומר גלם: ה"אות י" וה"אות ה'", נפש האלקית של האיש ונפש האלקית של האשה, מה שלא קיים ולכן אי אפשר להשיגו על ידי נישואי תערוכת. נמצא שאי אפשר לנשמתו של היהודי להשיג את שלימותה ולבטא את המשימה הכי פנימית שלה אם לא ע"י התחברות עם חצי' השני.

7. האפשרויות לגיור

מה אומרת היהדות על גיור? הרי כולנו מכירים הסיפור בתנ"ך על רות המואבי' שהצטרפה לעם ישראל והרי דוד המלך ע"ה הוא מיוצאי חלצי'! אז מה הבעי' שהגוי' תתגייר?

בהחלט אפשר להצטרף לעם ישראל ע"י גיור. הרי אנחנו לא גזענים! אם זה בא מהלב, ברוכים הבאים. רק צריך לעבור את אותו התהליך דרכו הפכנו להיות עם ישראל: מילה, טבילה וקבלת המצוות. כשמישהו בא להתגייר בורקים בין השאר לוודא שלא עושה את זה בגלל שהתאהב ביהודי. זה לא רק להגן עלינו, אלא גם ובעיקר להגן עליו, שלא ירמה את עצמו. הרי גם רות אמרה בין היתר "אלקיך אלקי"י".³³ היא לא "התגיירה" על מנת להתחתן עם יהודי אלא בגלל אהבתה את ה' ותורתו.³⁴

דודי זקני הרה"ח ר' מענדל ע"ה פוטערפאס זכה לחיות כמה שנים בסיביר. הערלים, להבדיל, שישבו איתו תמהו איך הוא מצליח להיות תמיד בשמחה.

33 רות א, טז

34 מעניין מאוד הביטוי בגמרא (יבמות כב, א ושל"נ. פי"ד מהל' איסורי ביאה, הי"א. פי"ג מהל' ערות ה"ב ועוד.): גר שנתגייר כקטן שנולד דמי. כשמדברת על עבר שהשתחרר לא אומרת "משוחרר שהשתחרר". למה בנוגע לגר לא אומרים במקביל "גוי שנתגייר"? אחד הביאורים הוא: תינוק שנולד קיים כבר תשעה חדשים ברחם אמו. אז מה החידוש כשנולד? ההבדל הוא פשוט: לפני שנולד אינו מציאות עצמאית שמתפקדת לבד - "אוכל ממה שאמו אוכלת וכו'" - עד אחרי הרגע שנולד. כמו"כ גר: כבר בגוויתו יש לו נפש האלקית השייכת אליו ודוחפת אותו "ללדת" ע"י גיור ע"מ לתפקד בשלמותה. אין לה סיפוק מו' מצוות בני נח בלבד.

"פשוט מאוד", הסביר. "אתם מתוסכלים כי תכניות החיים שלכם נהרסו. אי אפשר לכם לממש מטרותיכם להיות עשירים, פוליטיקאים, פרופסורים, ובעלי משפחה. אין זה פלא שאתם בדיכאון. לעומתכם ביצוע מטרת החיים שלי לא הפסיקה פה בסיביר כי מטרת החיים שלי היא לקיים רצונו של הקב"ה, וזה אפשר בכל מקום לאן שהוא מוביל אותי..."

כל בן נח יכול לעבוד את ה' בלי צורך להתגייר, אא"כ יש לו הדחף הפנימי להתגייר כי לא מספיק עבורו "רק" שבע מצוות³⁵.

סיכום: סקרנו בקצרה את היסודות שעליהם נשענת השיחה, היסודות ההלכתיים לאיסור נישואי תערובת, מיהו יהודי? מהו יהודי? מהן נישואין? והאפשרויות לגיור.

³⁵ אני מאוד ממליץ את הספר Finding the God of Noah שדן בנושא זה בצורה ברורה וב"אופן המתקבל".

ג. התנגדויות נפוצות

בטיפול בהתנגדויות ישנם 2 מטרות שונות מקבילות:

(1) תשובה לשאלה;

(2) תשובה למי ששואל את השאלה.

לפני שעונים יש לקבוע מה יותר חשוב עבור השואל. האם הוא הגיע למסקנה שלא אכפת לו להתחתן עם גוי' (בגלל השאלות שמציע לפניך), או שהוא משתמש בשאלות ע"מ להצדיק את החלטתו שכלל לא מבוססת על הליך שכלי? (אפשר לענות על שאלות; אי אפשר לענות על תירוצים...)

להלן כמה נקודות כתשובות על השאלות.

1. אבל הרב, הרי אנחנו אוהבים זה את זה! יש משהו בעולם יותר חשוב ויפה מאהבה?

< אמנם האהבה מאוד חשובה ביחסי זוג, אבל איננו הכי חשובה. תתאר לעצמך שדקה לפני החופה מתברר שאהובתך היא אחותך הביולוגית... האהבה היא אמנם אמיתית אבל ברור שאינה מצדיקה נישואין.

2. ובכלל: הרי אנו חיים היום בעולם דמוקרטי! זאת זכותי לעשות מה שבא לי בחיים הפרטיים שלי כל עוד אני לא מזיק לאף אחד!

< א. וזאת חובתי להעיר למישהו שמזיק את עצמו בלא מודע ולעזור לו.

< ב. ואם אתה כן מזיק לאחרים בלי מודע, עלי להתערב או לא להתערב? אמנם אתה דוקר מתחת לכיסא שלך אבל כולנו -- כל בני עמך -- באותה הספינה בלב ים סוער!

36 ראה לקוטי שיחות חט"ו, בראשית (ב) דברים מתוקים מדבש על נושא היחס סיבה/מסוכב בין שאלות להנהגה שלא לפי רוח התורה.

3. הרב, אני ממילא לא דתי ולא שומר מצוות, אורח חיי יותר זורם עם גוי' מיהודי' דתי'!

< נישואין זה לא בילוי. להתחתן על מנת לבנות יחד משפחה בעם ישראל זה משהו הרבה יותר רציני מ"זרימה".

4. איך זה יכול להיות שאחרי כל הרדיפות שסבלנו כיהודים במשך ההיסטורי' עכשיו אנחנו אלה שעושים אפלי'?

< יש הבדל בין אפלי' להפלי'. להכיר ולכבד ההבדל בין בנאדם א' וצרכיו לשני זאת לא אפלי'. אפלי' זה כשאני אומר "כולם יכולים ליכנס חוץ מסוג זה או אחר". אם אני אומר שכדי להיכנס יש לקיים תנאי מסויים, זאת זכותי. אם יש לי חוג ליוצאי רוסיה האם זאת אפלי' אם לא נותנים להיכנס למי שאינו מיוצאי רוסיה? כך בנוגע לנישואין: בכדי להקים בית נאמן בעם ישראל, אין אפלי' נגד אף אחד אם רק מקיים תנאי א': להיות יהודי, כי כדי לבנות בית יהודי ומשפחה יהודי' צריכים יהודי ויהודיה.

מי שלא יודע להפלות בין יתכן שיכשל באפלי' נגד. כבר קבעו חכמינו ז"ל והכניסו תזכורת בתפילת כל מוצאי שבת (הבדלה בכרכת "אתה חונן"): אם אין דיעה הבדלה מניין! "דהיינו, מי שלא יודע להבחין בהבדלים בין א' למשנהו עלול להזיק לא' משניהם.

אמא שמכינה כל בוקר כוס חלב חם לכל א' מבני' לפני שיוצאים לבית הספר בלי הפלי', האם היא עושה בזה טובה לבן שלא יכול לעכל לקטוזה?! באה לא לעשות הפלי', ונמצאת עושה אפלי'! והנמשל מובן.

5. מה הבעי' שבעלי לא יהודי, הרי מהות וזהות היהודית של הילדים תלויים בי, באמא! לא?

< בהחלט! דוקא בגלל שהבן שיוולד לך יהי' יהודי למה לתת לו אבא ששונה ממנו בעצם נשמתו ולא יוכל ללוות אותו בהתפתחות וחווית חלק כה חשוב מזהותו?

6. למה עלי לכפות זהות ודת על הילדים? הרי זו החלטה מאוד אישית. אני מעדיף שהם יבחרו מה רוצים להיות כשהיו יותר מבוגרים!
- < את חושבת לרשום אותם במשרד הפנים בלי שם משפחה? למה לא לתת להם לבחור אם רוצים או לא להשתייך למשפחה שלכם? אי אפשר לבחור זהות; אפשר רק להשלים עם זה או לא. מי שנולד יהודי כבר לא יכול לבחור לא להיות יהודי. יכול רק לבחור לחיות כיהודי או לא. כדי שיוכל לבחור צריך לדעת על מה מדובר. אם לא יקבל חינוך יהודי איך יוכל לבחור??

הרב עדין אבן ישראל ע"ה נולד ב-1937 בשכונת כרם אברהם בירושלים, בית גידולם של רבים מהאינטלקטואלים הישראליים הבולטים ובהם הסופרים עמוס עוז וא"ב יהושע, והפרופסורים אבישי מרגלית ועמוס פונקנשטיין (ידיד נעורים של הרב, שנשאר חבר קרוב עד יומו האחרון). הוא גדל בבית חילוני אתאיסטי מובהק: האב, אברהם, היה אחד מאותם מהפכנים מתקני עולם שכלטו בירושלים של אותם ימים. הוא גדל בוורשה בירת פולין, ושם הכיר את אשתו בזכות לימוד משותף עם אחיה בשיעוריו של הלל צייטלין, עוד מופת למהפכנים מתקני עולם, שנספה בשואה. האם, לאה, עבדה בירושלים כתופרת עילית לשועי העיר. המהפכנות של האב הביאה אותו להילחם בשורות הקומוניסטים במלחמת האזרחים בספרד מול הכוחות הפשיסטיים של הגנרל פרנקו, ובאותה מידה להיות חבר במחתרת הלח"י. לימים הילכו שמועות שהוא גם עבד בשירות המוסד, וכדרכו היו חותמות של מדינות ערביות. את כל אהבתם השקיעו ההורים בעדין, שהיה בנם היחיד. העובדה הזו יכולה להסביר אולי את הביטחון העצמי שבו ניגש למפעלים שאיש לא חשב שהם אפשריים.

הבית היה כאמור חילוני גמור. אבל האב בכל זאת הקפיד לשלוח את בנו לבית הספר הדתי "מוריה", כדי "שיגדל אפיקורוס ("חילוני") אבל לא עם הארץ".

7. אני הכרתי הרבה בחורות יהודיות וכולן מחשיבות את עצמן כ"נסיכות"; חייבים להן הכל והן לא חייבות להזיז אצבע... הבחורה הלא יהודי' שהכרתי

היא מאוד שונה. אני מרגיש שיותר מתאימה לי כאישה שתאהב ותכבד אותי כלי דרישות בלתי נלאות.

< אתה צודק. כל בת ישראל היא נסיכה. אבל אתה יודע מה? כל יהודי -- גם אתה -- הוא בן מלך! יותר קל לא להיות נסיך, אבל אם נולדת נסיך ורוצה להמשיך להיות נסיך, יותר -- ובהרבה -- מתאים לך נסיכה. כן, עולה ביוקר, אבל רק נסיכה יכולה להבין וללוות -- וכן, גם לאתגר -- נסיך כמוך לאורך כל החיים.

8. הרי היא מסכימה להתגייר!

< למה אתה רוצה להציע למישהו לשנות זהותו ולנתק אותה ממשפחתה ומעמה? אם מדובר במישהי שבאמת מזדהה עם יהדות ומעוניינת בתרי"ג מצוות, אפשר לדון. באמת מעוניינת להיות יהודי' דתי'? האם אתה מעוניין שתהי' כזו? תסבך לך את החיים עם שבת, כשרות, צניעות וכו'! תדע לך, שבגיור אין "הנחות": המחיר הוא קבלת תרי"ג מצוות או כלום! זה לא בגלל שאנחנו לא רוצים אותה; זה בגלל שמכבדים אותה ולא רוצים לרמות אותה!

9. אני אזרח העולם/אוניברסלי! אין בעיניי הבדל מהותי בין יהודי ולא יהודי. אני מכיר הרבה יהודים מושחתים והרבה גויים חכמים, עדינים, מצליחים וטובים.

< להיות "אזרח העולם" לא שולל שלכל א' יש תפקיד משלו לטובת כולם, כי כדי לתפקד כראוי חייבים לדעת מה המשימה. אם כל א' לא ישמור על ה"צבע" שלו בתוך הציור הכללי, במקום חיבור של צבעים יפהפה יצא לנו צבע חום יוצא מן הכלל... אתה יודע מהי המשימה של עם ישראל ביחס לשאר העמים בכלל ושלך בתוך עם ישראל בפרט?

10. הכרתי את ולדימיר בצבא. נראה לי שהוא הרבה יותר יהודי וציוני מהדוסים שלא משרתים בצבא, לא עובדים, לא תורמים כלום לחברה וחיים תודה לאלה שכן עובדים ומשלמים מיסים ותורמים שנים מחייהם ע"מ להגן על המדינה ואזרחי' (כולל אלה) בגופם.

< להיות יהודי זה לא צל"ש. להיות יהודי זאת עובדה (שמחייבת וגם מזכה). יכול להיות ששכן שלי מכבד את אמי הרבה יותר טוב ממני. זה לא הופך אותו

לבן שלה. סה"כ הוא ממשיך להיות שכן (טוב) ואני ממשיך להיות בן (אולי לא כ"כ טוב)... 'ציוני' ו'ישראלי' הם שמות תואר שמגדירים דיעות ואזרחות בלי קשר להיות יהודי; 'יהודי' זה שם עצם בלי קשר לדיעות ואזרחות. מבין? מסכים?

סיכום: סקרנו בקצרה מענה אפשרי להתנגדויות נפוצות. כמובן שכל מקרה נידון לגופו ויש להתאים את התשובה לשואל.

ד. שמירה על קשר או הפני'

אדם לא משתנה בין לילה. נדרש תהליך שיכול לקחת זמן. התהליך הוא בפגישות, שיחות פנים מול פנים/ בטלפון/ התכתבות במייל. כדאי לסדר זמן קבוע ללימוד שבועי בנושא שליכו חפץ.

המטרה: קביעות זמן ומקום.

"כוא נקבע פגישה. מתי נוח לך? באיזו שעה?"

"אז ניפגש שוב במוצאי שבת כ8? זה נוח לך?"

"עבר הרבה זמן מאז ששוחחנו. מה הסיבה שאתה לא מתקשר?"

"אני פנוי כל ערב מ8 ואילך..."

פניה לא נכונה

"נראה לך שתרצה להמשיך להיפגש?"

"למה אתה לא מתקשר?"

"שתרגיש מוכן תתקשר אלי"

לקחת בחשבון

אם מישו לא יודע או מבין משהו באיזה נושא שלא יהי', יותר נוח להתנגד מלהודות שהוא כור בנושא. לא לכל א' יש את גדלותו של רש"י שיודע להכריז "לא ידעתי" בבחינת "במקום ענוותנותו שם אתה מוצא גדולתו".

מה העצה לזה?

ישנן 2 אפשרויות: (1) להתווכח איתו עד שתנצח; (2) לתת לו אפשרות ליהפך ל"מומחה" בנושא ואז יגן על עמדתך במקום לתקוף כי יראה כך שותף ולא מתחרה או מאיים. באיזה משתיהן אתה מעדיף? אדה"ז כבר הורה לנו בהשער בלאט של תניא שמעדיף דרך שנראית יותר ארוכה שבסופו של דבר היא כאמת יותר קצרה...

ברירי הוה עובדה:

לבעה"ב יריר, "חילוני" מובהק, הצעתי לו ללמוד אתי 7 דקות בטלפון פעם בשבוע. הסכים בכיף ועל אף הלו"ז העמוס שלו עמד בזה בהקפדה כמעט שנה שלימה. בדרכו מהמשרד לבית כל ערב שבת התקשר מהרכב ונתתי לו שיעור על פרשת השבוע. לצערי הגדול נפטר, ל"ע, בפתע פתאום בדמי ימיו.

כלווי' ובמשך השבעה שיתפתי את הנוכחים בפרט זה של החיים שלו והצעתי להם למלא את החלל שהשאיר ע"י שיעורים משלהם. התגובה היתה מדהימה. עשרות מחבריו קיבלו את האתגר של "7 דקות תורה בשבוע עם הרב" עם בני מענדי שיחי', ועומדים בזה עד היום הזה!

אחד מחבריו, יותר "דתי", אמר לי אז: "עכשיו אני מבין למה, לאחרונה, שינה את גישתו לטובה לכל הקשור לדת..."

רעייתו תחי' סיפרה להנוכחים ב"שלושים" שכל יום שישי בסעודת שבת בבית הי' מספר לבני משפחתו בשמחה מה שלמד אותו יום עם הרב...

ת. נ. צ. ב. ה.

הצעות לנושאי שיחה בפגישות ההמשך

כל השאלות האלה מטרתם היא מעבר לתשובה הספציפית. הכוונה היא להיכנס על ידן לשיחה רחבה יותר על נושאים שייתכן שאף פעם לא שמע ולא חשב עליהם, וכתוצאה מזה:

- (1) להבין קצת יותר מה הוא חושב, מאמין ומרגיש.
- (2) עי"ז לזהות דרך כניסה למוחו לבו ונפשו; להבין במה ואיך לעניין אותו ללמוד תורה ע"מ להרחיב הידע שלו, בביטחון שהמאור שבה יחזירו למוטב.

- מהי, לדעתך, מטרת עם ישראל?
- מהי, לדעתך, תרומת היהדות הכי חשובה (חוץ מפרסי נובל שזוכים בהם יהודים בלי קשר ליהדותם) לתרבות הכללית? האם תרומת היהדות היתה רק בעבר או ממשיכה להיות רלוונטית גם היום בעולם הנאור, המדעי והמתקדם בו אני חיים? הסבר.
- מה ההבדל בין יהודי לאינו יהודי?
- מה המשמעות בשבילך שאתה יהודי? גאה בזה? אדיש? מרגיש אחריות? זה יפה? עול?
- כמה אתה מוכן להשקיע בזה?
- האם חשוב לך שילדיך יהיו יהודים?
- מה היית משנה ביהדות?
- מי, לדעתך, הגיבור(ים) הכי חשוב(ים) בהיסטורי'ה של העם היהודי? למה?
- מה האירוע הכי חשוב בהיסטורי'ה? למה?
- לדעתך, מאיפה בא העולם? אם אתה חושב שיש בורא עולם? מה אתה יודע עליו?
- אתה מכיר את שלשלת מסירת התורה ממתן תורה עד לימינו (תנ"ך, משנה, גמרא, ראשונים, אחרונים, קבלה, חסידות)?
- מהי מטרת היהדות (1) בשביל היהודי? (2) בשביל הגויים?
- יש עניין בזה שיהודי לא דתי ילמד תורה ויקיים מצוות? הסבר.

- למדת תורה פעם? תנ"ך? תלמוד? קבלה? אתה יכול לזהות ולמצוא בארון הספרים שלי פה תנ"ך, משנה, גמרא, רמב"ם, שולחן ערוך, זוהר, תניא, לקוטי שיחות? אתה יודע מה יש לחפש ואפשר למצוא בכ"א מהם?
- רוב הנישואין בכלל לא מצליחים. יותר מ-50% מתגרשים ומהשאר חלק גדול הי' מתגרשים אם לא הי' כל כך קשה ומסובך לבצע. בלי ספק כולם בהתחלה, כשהחליטו להתחתן, היו מאוהבים. ובכל זאת... למה, לדעתך, זה קורה? לא הכינו את עצמם לחיי נישואין כראוי? קורה משהו בהמשך בלתי צפוי?

חשוב לציין: בשלב זה יותר חשוב לשמוע ולשים לב הן לחולשות בתשובות שלו, כמו גם במה יש לו הבנה ברורה, ע"מ לזהות על מה כדאי להתמקד ולהרחיב את הדיבור בהמשך.

בשלב זה, כל התגובות שלך על התשובות שלו לשאלות שלך הן על מנת לחדד את דבריו כדי להבין אותו יותר (ואולי אפילו כדי שהוא בעצמו יבין את דבריו יותר), ולא כדי להתווכח או לשכנע... אתה רוצה להבין מי עומד מולך, מה הוא צריך, מה מוכן להבין ולקבל כעת ומה לא. גם: אם תקשיב טוב תוכל אולי לזהות עמדות שלו שסותרות אחד את השני ואז תוכל להראות לו - בהזדמנות מתאימה - איך שהוא בעצמו לא מסכים עם מה שהוא אומר, בבחינת "מיני' ובי' אבא לשדי' בי' נרגא"³⁸.

מספר הר' שלמה שיחי' אבינר:

פעם בא אלי אדם: "יש לי שאלה". "נשמע". הוא מדבר ומדבר. אני עוזר לו: "זאת השאלה שלך?". "לא". "אולי זאת השאלה שלך?". "לא". וככה חצי שעה.

"אז מה בעצם השאלה?". לבסוף, אחרי עמל מפרך: "כן, זאת השאלה שלי! תורה רבה!", והוא פונה ללכת. "אבל רגע, לא עניתי לך". "אינני זקוק לתשובה, אני גדול דיי לענות לעצמי. פשוט לא ידעתי מה בדיוק אני שואל, עכשיו שעזרו לי לברר את שאלתי - הכל ברור. שלום..."³⁹

38 סנהדרין לט, ב; תניא פל"א.

39 פורסם בשאלת שלמה 265.

הצעות ללימוד ע"מ להרחיב ולהעשיר את הידע על יהדות

להלן רשימת נושאים ברורים ומפורטים עבור הבחור/ה ע"מ שיוכלו לבחור נושא שלכם חפץ, ועבור השליח רשימת חומר (חלקית) מתאים לכל נושא המופיע ברשימה.

הקשר בין בורא עולם והבריאה.

1. שער היחוד והאמונה.
2. משנה תורה התחלת הל' יסודי התורה עם ביאור הרבי בהדרן ה'תשל"ה.

מתן תורה

1. ספר הכוזרי.
2. לקוטי שיחות ח"ו יתרו (ב' השיחות מאוד יסודיות ועשירות. תחליט לפי רמת ואופי התלמיד).

נפש האלקית

1. תניא פ"א, פ"ב, י"ח, י"ט ועוד.
2. ביאור הרבי זי"ע בהגש"פ על התשובה להבן רשע: "אילו הי' שם לא הי' נגאל".

תורה

1. תניא פ"ה....
2. ענינה של תורת החסידות.

מצוות

תניא פ"ד....

נישואין

1. משנה תורה, התחלת הל' אישות
- 2.

שמחה

1. תניא פכ"ו-ל"ד

אהבה

תניא פל"ב

טעמי המצוות

1. ספר החינוך ומנחת חינוך

דרך מצוותיך

עוד נושאים:

תכלית החיים

החיים שלאחר המוות

אבולוציה/ תורה ומרע

מעמד האשה ביהדות

בחירה חופשית

צדיק ורע לו

כוחה של התשובה

ביטחון והשתדלות

סגולת ישראל

יהדות ופוסט מודרניזם

סוגי הפניות

בהשגחה פרטית פנו דוקא אליך! אם מסיבות שונות אינך יכול לשמור איתו על קשר, ראוי יהי' להפנותו לשליח אחר.

כמו כן כדאי לך להכין מראש רשימת רבנים/ שלוחים/ מכרים/ אנשי מקצוע שאתה מכיר באופן אישי שיכולים לתת מענה לפונה (בעת הצורך). ברצוני לבנות מאגר משותף כלל עולמי עם מומחים בכל תחום.

- שליח אחר שיש לו זמן, מוח, לב וכוח
- שליח/ רב שלוחה/רבנית אחר שיכול/ה לתת לו מענה מתאים
- מדען
- מאמן
- פסיכולוג
- מטפל רגשי
- מגשר⁴⁰
- שדכן

סיכום: שמירה על קשר צריכה להיות מוגדרת בזמן ומקום. אם אינך יכול מסיבות שונות, לשמור איתו על קשר, ראוי יהיה להפנותו למישהו אחר.

40 גישור הוא שיטה אלטרנטיבית ליישוב סכסוכים שבה גורם נייטרלי מסייע לצדדים לסכסוך להשיג הסכם בעניין שבו לצדדים יש אינטרס משותף יחד עם חילוקי דעות. הגישור מאפשר הגעה לפשרה ופתרון ללא הליך משפטי. גישור יכול להיעשות במגוון תחומים, למשל גישור לפני גירושין, גישור עסקי, ועוד.

ה. מניעה

"ידינו לא שפכו"

במצוות עגלה ערופה זקני העיר צריכים להכריז "ידינו לא שפכו את הדם הזה".

האם מישוהו יכול לחשוד שזקני העיר הם שופכי דמים?!

בפרש"י אנו מוצאים תשובה והוראה לכולנו.

ידינו לא שפכו - וכי עלת על לב שזקני בית דין שופכי דמים הם? אלא, לא ראינוהו ופטרנוהו בלא מזונותולווייה.

נמצאנו למדים שהאחריות מונחת על מנהיגי הקהילות להכין את בני קהילותיהם עם הידע, הרצון והכוחות להתמודד עם האתגרים. אי אפשר לשמור ולהגן על כל א', אבל כן אפשר להכין ולאמן את כל א' לשמור ולהגן על עצמו.

חכם הוא זה שיודע איך לצאת מהכור; חכם יותר גדול הוא זה שיודע איך לעקוף אותו....

האפשרות לחשוב על נישואי תערובת היא בדרך כלל תוצאה מתהליך ארוכה של התנתקות. על פי רוב, מי שנמצא במצב כזה מחפש מי שתספק לו את החסר לו במישור האישי והרגשי, ולא מי שיסביר לו ענייני פילוסופי' והשכלה. ולכן:

כשאדם מרגיש שייך לקהילה יש לו נתינה והוא מקבל, ולא בקלות יוותר על זה. קל יותר לצאת מהקהילה למחוזות אחרים, ח"ו, כשאין לו מה להפסיד.

ברידי הוה עובדה:

הכרתי בחור שכא מבית לא דתי והתחלתי ללמוד אתו. מאוד התעניין. הזמנתי אותו אלינו הביתה לסעודת ליל שבת. הוא הפך להיות אברך חסידי, בעל משפחה למופת. באחת השיחות איתו שאלתי מתי החליט

לעשות את המפנה בחיים שלו. "זה הי' בשולחן שבת אצלך בבית. אמרתי לעצמי: זה מה שאני רוצה בשבילי!"

להלן רשימת דברים שאתה יכול לעשות בשבילו מעבר להסברים והשכלות:

• הצעת שידוך

○ העצה הכי יעילה למנוע נישואי תערובת היא להתחתן עם יהודי'... "הבור ריק אין בו מים" נותן מקום ל"נחשים ועקרבים"... ייתכן מאוד שאתה או רעייתך מכיר מישהי מתאימה שתעניין אותו.

• שבת ויומי דפגרא בקהילה

○ השתתפות בסעודות שבת והתוועדויות בבית או בבית חב"ד. גדולה לגימה שמקרכת. דברי תורה. ניגון. סיפור חסידי. להזמין כ"א מהמשתתפים להגיד משהו. תרע שאין להם דבר דומה בחיים שלהם: שימת לב אמיתית. שמחה. תוכן. אכפתיות. קדושה. וכמובן, הקשר עם נשיא דורנו שמגיע אליהם עי"ז.

• שבת חתן/ בר מצווה/ בריתות

○ הזדמנות פז למנף את השמחה המשפחתית לקירוב הלכבות כשהם פחות "מוגנים". הרי לא נמצאים שם כי הם "דתיים", אלא בגלל שמחה במשפחה.

• ימי הולדת

○ לשלוח להם מכתב ברכה עם תוכן והזמנה לעשות פארבריינגען והצעה להחלטה מעשית.

• סעודה שלישית/ מלווה מלכה בבית הכנסת

○ כנ"ל בנוגע לסעודות שבת. גדולה לגימה. ניגונים, קולמוס הלב. דברי תוכן. קדושת רעוא דרעוין.

• טיולים משותפים

○ הזדמנות פז ליצור או להדק קשר אישי.

• הרצאות, סדנאות וקורסי העשרה

- o JLI
- o היסטוריה של עם ישראל
- o מסע שואה
- o תקשורת בין אישית
- o זוגיות וחינוך ילדים
- o העצמה אישית
- o סדנא "מהו יהודי" (ראה תוכנית ב"נספחים").

• הופעות

- o נואמים. קונצרטים.

• נסיעות מאורגנות חילופי סטודנטים

- o ללמוד זמן מסויים בישיבה, "טעמו ודאו". ביקור באוהל. ביקור ב"כאן ציוה". כינוס השלוחים.

סיכום: קירוב הלבבות במישור האישי והרגשי מוביל לעיתים לקשר והזדהות בל ינתק עם הקהילה ויכול להשפיע על קבלת החלטות בעתיד.

חלק ב'

איך לומר?

א. ואהבת לרעך כמוך

יש להניח שהבחור שיושב מולך פעם ראשונה ע"מ לשוחח על נושא כ"כ רגיש, מרגיש בנוח בערך כמו שאתה מרגיש כשאתה נמצא בכיסא רופא שיניים לפני טיפול שורש... הדבר הראשון שעלינו להשיג זה הרגעה. שהוא ירגיש בנוח, שירגיש שאתה יכול לעזור לו במבוכה בה נמצא ולא רק שתראה לו כמה חמור הענין ואיך ולמה הוא טועה.

מספרים על הרמב"ם כאשר כבר היה ידוע כרב ופוסק, רצה ללמוד גם את חכמת הרפואה. והנה שימעו של הרופא הדגול התפרסם בכל האיזור, במרוקו ובארצות הסביבה. גם הרמב"ם רצה ללמוד מאותו רופא פרקים בחכמת הרפואה. אלא שאותו דוקטור, שונא יהודים היה. ואינו מסכים בשום אופן ללמד יהודים אומנות זו המכבדת את בעלי'.

מה עשה הרמב"ם? עשה עצמו כאילם, ובא אל אותו דוקטור. ובתנועות ידים הציע עצמו להיות שוליה ועוזר לפרופסור הנודע. אותו רופא, הסיק מתנועותיו של הרמב"ם כי האילם הזה, אשר עומד מולו יודע כבר כמה דברים בעולם הרפואה והרוקחות, ורכש לו ידע מוקדם אשר יוכל להיות לו לתועלת.

הדוקטור אישר את הצעתו ולקח את האיש ה'אילם' ככח עזר בצוותו. וכך התלווה הרמב"ם וראה את שיטות הרפואה השונות. אף נוכח היה בניתוחים כבירים שביצע הרופא. והיה לו לעזר בעת פעולותיו.

פעם אחת, בעת ניתוח מעיים מסובך, גילה הרופא תולעת מסוכנת במעיו של החולה. אבל לא יכול היה לסלקה בשום אופן. התולעת היתה קשה, לחתכה לא ניתן, לנתקה בכח לא הצליח ולהרחיב את פצע הניתוח? הרי זו סכנה נוראה. מה לעשות??

ראה הרמב"ם את המצב ומיד אמר: "הביאו לי עלה ירוק!"

הביאו את העלה. נטל הרמב"ם את העלה, קירב אותו אל התולעת. ראתה התולעת את העלה, מיהרה לזחול אליו ויצאה מיד מגופו של החולה.

גדהם הרופא מן העצה הגאונית. בקלות הציל עוזרו, חולה ממות בטוח. "איך ידעת שעלה יכול להיות תרופה?" שאל הרופא.

ענה הרמב"ם: "למדתי זאת מדברי הנביא יחזקאל (מז יב): שאמר 'היה פריו למאכל ועלהו לתרופה' – העלה הוא סוג של תרופה".

אחרי שהתגבר הדוקטור על תדהמתו מההברקה הנפלאה של עוזרו ה"אילים" רק עכשיו תפס את הפלא הנוסף: העוזר שלו, האילם המפורסם, הצליח לדבר.

"הלא דיברת!", שאל כשהוא תובע לדעת "איך זה יתכן?"

השיבו הרמב"ם: "אכן, איני אילם כלל. אלא שמאוד חפצתי לדעת רפואה. ושמעתי כי אינך מוכן ללמד יהודים. החלטתי שלא אפתח פי בדיבור וכך לא תדע שורשי". התפייס הרופא ברוב בושתו אשר נתגלתה שנאתו העצומה והעיוורת לכלל האומה הנבחרת, ועל אתר התיר לו ללמוד מטכנולוגיות הרפואה שידע.⁴²

על מנת שיהי' מוכן לקבל, נדרש אמון. רק לאחר קניית האמון יהיה אפשר להתחיל לשוחח ולהחליף עמדות.

לעיתים, המפגש הוא חד פעמי ואז אין לצערינו הזדמנות שניה ותגובתך יכול להיות הרושם היחיד...

לפני שנדבר על חיבור לצד השני כדי לנסות להשפיע עליו, נדבר על שלוש אמונות שבלעדיהן כל מגדל הקלפים קורס.

- אמונה בה'
- אמונה באדם
- אמונה בשליחות

אמונה בה' - שהוא ברא אותנו ותובע מאיתנו מה שלטובתנו וביכולתנו. שיכול לעשות הכל. ואפילו חרב חדה מונח וכו', אצל הקב"ה הכל אפשרי. הוא יכול לתת לאדם רצון וכוחות לעשות שינוי. וכן להכניס בליבו אמונתו ית'.

אמונה באדם - שיש לו יכולת בחירה, שהוא מסוגל לשנות את בחירתו, שהוא מסוגל לשנות ולהשתנות.

אמונה בשליחות שלנו - השליח בא מתוך כח המשלח, והמשלח לעולם לא מתייאש. במילוי שליחות אתה חדור אמונה ומוטיבציה לפעול ולהשפיע מתוך ענווה וביטחון בכח המשלח ובסיעתא דשמיא. האמונה שלא במקרה פגשת אותו ושיש לך פה תפקיד, נותנת הרבה כח.

אין ספק שתצליח. צריך רק לתכנן איך⁴³.

הרב החסיד ר' דוד צבי חן ז"ל, רב העיר צ'רניגוב, כשהיה מבקר, כדרכו, את אדמו"ר מהר"ש בליובאוויטש, פיספס את זמן ה"יחידות". משכך, הלך לחדר הסמוך לחדרו של הרבי, וחיכה עד שהרבי יעבור דרך חדר זה, ואז ישאל אותו מה לעשות, כי הוא מוכרח לנסוע הביתה. לאותו החדר בא אז המשרת של הרבי להחליף את בגדיו של הרבי אחר היחידות, כי במשך היחידות היו נעשים רטובים מזיעה. אמר המשרת להרד"צ: אולי יודע מר מה הוא מזיע שם כל כך ב"יחידות"? זמן היחידות נמשך היום סך הכל שעה אחת והוא כל כך מזיע! שתק הרד"צ והמשרת אמר עוד פעם: - מה הוא, ריבונו של עולם, מזיע שם כל כך? מיד נפתחה הדלת של חדר הרבי והרבי פנה למשרתו ואמר: - אני מפטר אותך מהיום מעבודתך: ממשכורתך לא ייגרע דבר. לך לך הביתה, ובכל שבוע

43 כידוע שחטא המרגלים היה כזה שהביעו דעה אם אפשר או לא לרשת את הארץ. חטאו כי לא הבינו שהשליחות שלהם היתה רק לראות איך אפשר ולא האם אפשר...

אשלח לך את משכורתך לביתך. והוסיף, למה לא תבין על אני מזיע? במשך השעה היו אצלי על "יחידות" חמישה ועשרים אנשים. בשביל שאוכל להשיב עצה נכונה להשואל, אני צריך להרגיש בצרתו ממש כמו שהוא בעצמו מרגיש. ואני מוכרח להפשיט את עצמי מלבושי ולהתלבש בלבושיו שלו, ושוב כשאני צריך ליתן לו עצה לא אוכל לעשות כן כשאני עדיין בלבושיו, כשם שהוא בעצמו אינו יכול לשית עצות בנפשו, ואני צריך להפשיט את עצמי מלבושיו ולהתלבש בלבושים שלי, ובכן לכל שואל ושואל אני צריך לעשות פעמיים פשיטה ולבישה, ומעתה הגע בעצמך: במשך שעה אם אדם צריך חמישים פעם להתפשט ולהתלבש כלום אפשר שלא להזיע?...⁴⁴

לא רק תולעת מעדיפה שיראו לה אפשרות יותר טובה במקום למתוח ביקורת על התנהגותה... עם כל א' מאיתנו קורה אותו דבר. למה לעזוב מה שנוח ומוכר בלי לראות משהו יותר טוב?

הבסיס לתקשורת ולהובלת הצד השני הוא להרגיש בצרתו ממש כמו שהוא בעצמו מרגיש, אחרת לא תוכל לדבר "אליו" אלא לשאילתו..

סיכום: "ואהבת לרעך כמוך" - זאת כל התורה כולה. אהוב אותו כמו שאתה אוהב את עצמך. תדבר אתו בצורה מכבדת ואוהבת כפי שהיית רוצה שידברו איתך.

*I don't care how much you know
until I know how much you care!!*

המקור להנ"ל אינו ברור.... אבל ליכא מירי דלא רמיזא באורייתא...

"הוא היה אומר, כל שמעשיו מרובין מחכמתו, חכמתו מתקיימת. וכל שחכמתו מרובה ממעשיו, אין חכמתו מתקיימת."⁴⁵

⁴⁴ ראה ספר התולדות אדמו"ר מהר"ש. מתוך סיפורי חסידים הרב שלמה יוסף זווין, פר' צו "ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים" (ויקרא ו', ד').

⁴⁵ אבות, ג, ט.

ב. כלים פרקטיים לחיבור

- להלן 10 כלים המיועדים לחיבור. הכלים ניתנים כמובן על קצה המזלג, לצורך עזרה ראשונה.
- מתוך יריעה גדולה ונרחבת של כלים היוצרים חיבור בין אנשים בחרנו 10 כלים עיקריים ונבחרים.
- לצורך התמקצעות כמובן שרצוי ואף מומלץ ללמוד בהיקף רחב יותר בקורסים מקצועיים או בסדנאות בנושא.
- את הכלים הנ"ל ניתן לתרגל והם טובים לשיחה לא רק בתחום מניעת נישואי תערובת אלא גם בתחום של שלום בית וחינוך ילדים ואפילו בעסקים...
- כלי החיבור נועדו להבין טוב יותר את האדם שמולך ולהקריין כלפיו אמפטיה. בדרך זו הוא נעשה כלי קיבול לשמוע את דברך.
- חשוב לקחת בחשבון: אין להשתמש אין להשתמש בכלים אלה באופן מלאכותי ("כך לימדו אותי לעשות"). הם רק יעזרו אם יש לנו לנו רצון לעזור למי שיושב מולנו ואנו מולנו ואנו רוצים להבין איך. הכלים הם לא תחליף במקום רצון אמיתי ואכפתיות.

1. הקשבה

ההקשבה היא הכלי המרכזי לחיבור, רוב הרוב האנשים שנראה שהם מקשיבים הם הם בעצם מתכננים את המהלך הבא...או חושבים על דברים אחרים לגמרי. כשאתה מקשיב אתה נדרש להיות מרוכז ב-100%!!! המשמעות היא שלא עושים דברים נוספים באותו הזמן, ומתאמצים להאזין ולהבין את הצד השני. הקשבה היא האזנה פנימית למה שהאדם אומר ולפעמים בעיקר למה שהוא לא אומר...

הקשבה שמביאה לקרבה

תתאר לעצמך איך היית מגיב אם היית מספר משהו אישי/רגשי טעון לחבר והוא היה מכבה את הפלאפון כדי להיות יותר מרוכז, או דוחה שיחה שמקבל בטלפון, מהנהן בראשו, משמיע קול, מסתכל עליך, שואל מידי פעם שאלות, וכו'?

סביר להניח שההרגשה שלך תהיה "הוא רואה אותי", "מקשיב לי", "אני חשוב". זו הרגשה נעימה שמקפלת בתוכה התעניינות ונותנת "חשק" לקבל מהאדם שממולך ולשמוע את עצותיו.

הכלל היסודי כאן הוא: תקשיב כמו שהיית רוצה שיקשיבו לך... שלוחו של אדם (צריך להתנהג) כמותו. תקשיב כמו שראינו שהמשלח שלנו מקשיב... עם כל הלב לכל אחר.

ידיד מאורגוויי עמד בתור יום א' ב770 ע"מ לזכות לקבל ברכתו הק' ושליחות מצוה מהרבי. ניגשה אליו אישה א' מ"מזכי הרבים במצות צדקה" ופשטה את ידה בצפי' לתרומה חשובה מהיהודי שנתן לכמה מחברותי' שטרות במקום מטבעות. כשראתה שנתן לה מטבעות בשווי של חצי דולר, הסתכלה עליו וטענה בפ': אתה רוצה לראות את הרבי שלי רק בזכות חצי דולר?!

היא הרגישה שהרבי הוא שלה. ובצדק. בדיוק כמו שהרגיש כל אחד ואחת מאחבני"י שעמדו בפני הרבי. ככה צריכים אנו השלוחים לטפל אם כל אחד ואחת שמגיע אלינו במסגרת השליחות.

הקשבה שמביאה לריחוק

לעומת זאת נתאר מקרה כשאתה שופך נפשך לפני חבר והוא מקבל שיחת טלפון ואומר לך "סליחה, זה דחוף"... אתה כבר שוכח היכן היית, השיחה קטעה את חוט המחשבה, יש לך ההרגשה שהאדם שעומד מולך, לא ממש איתך. שאתה לא חשוב (בשבילו או בכלל). גרוע יותר אם הוא נמנע מקשר עין, מסתכל למקום אחר, מסתכל בשעון לעיתים קרובות, עוסק במשהו אחר שמשדר חוסר פניות (לדוגמא עונה לווטסאפ), אזי ככל הנראה שהקשבה מסוג זה יכולה רק להביא לריחוק.

הקשבה לשפת גוף

בהקשבה מלאה יש להפעיל גם את חוש הראיה. חיבור כולל גם קשר עין, הסתכלות על הבעות פנים (שמחה, התרגשות, דמעה, לאן מסתכל). לעיתים אדם אומר משהו במילים וכל שפת הגוף שלו אומרת להיפך... לעיתים הוא אומר לנו "הכל בסדר", ושפת הגוף אומרת לנו שהכל "לא בסדר" (מזיע, פנים משדרות לחץ, מארים, מסמיק). גם שימת לב לטון הדיבור והמילים בהם בוחר להשתמש מה אומר ומה לא, זה חלק מההקשבה.

שפת הגוף היא שפה בפני עצמה ולפעמים אינה עומדת בקנה אחד עם המילים והתוכן הנאמרים.

סיכום: להקשיב פירושו להיות פנוי ב-100% לשמוע את הזולת. הקשבה נכונה יוצרת קרבה.

2. התעניינות

קומה נוספת בהקשבה שמביאה לחיבור היא התעניינות.

ישנו הבדל תהומי בין הקשבה פאסיבית (רק שומע ללא תגובה וללא התעניינות) שמרחיקה מאוד להקשבה אקטיבית (התעניינות, וכן שיקוף והזדהות עליהם נרחיב בהמשך) שמחברת מאוד.

על השליח להרחיב ולהבין יותר את המקרה, להתעניין בדובר מה עבר עליו ומה הוא הרגיש בעבר ומרגיש כעת.

גישה זו דורשת מהשליח להתרכז, להבין, לזכור ולהגיב. בעיקר, לשאול שאלות נוספות כדי להבין באופן ברור את כוונת הדובר.

התעניינות בעולמו של השני ניתן להביע ע"י שאלות וע"י תגובות. התעניינות היא כלי מרכזי ביצירת חיבור וקשר.

דוגמאות של שאלות התעניינות

ואז מה קרה? ... למה? .. איך הרגשת? ... איך זה קרה? ... איפה זה היה? מתי?
... מה הרגשת?

מחסומים

עייפות, חוסר תשומת לב, חוסר סבלנות, שיפוטיות, שפת גוף המביעה ריחוק וכן קשיי שפה של המקשיב יכולים לפגום בהקשבה האקטיבית. מחקרים מראים כי הקשבה פעילה (הקשבה אקטיבית) היא דרך חשובה ליצור שינוי באנשים⁴⁶.

דוגמאות לשאלות היכרות (התעניינות)

- ספר לי קצת על עצמך
- שם, משפחה, גיל?
- מה למדת? היכן?
- במה אתה עוסק? למה?
- מהיכן אתה? ההורים?
- מה הכי חשוב לך בחיים?
- מה מרגש אותך?
- איזה תחביבים יש לך?
- מי הנבחרת שלך? למה?
- איזה מוזיקה אתה אוהב?
- אילו ספרים קראת לאחרונה?
- מה אתה חושב על בחירות בארה"ב, מה שקורה באפגניסטן? ...
- באיזה בית ספר למדת? מה היתה החוויה הכי חיובית? שלילית?

סיכום: התעניינות בזולת היא סוג של הקשבה אקטיבית שמאפשרת חיבור ויכולה להוביל שינוי.

3. שיקוף

"שיקוף" פירושו חזרה על עיקרי המילים של המספר (להשתמש במילים שלו). השיקוף דורש מיומנות של הקשבה מלאה לעולם הפנימי של הדובר.

מטרת השיקוף: לעבור את הגשר להתחבר לעולם הרגשות של זה שמדבר איתך ע"י שימוש במילים/משפטים שלו.

כאשר השומע באמת מקשיב עד הסוף ומבין, רק אז אפשר להוביל שינוי והדובר יהי' מוכן להקשיב לעצתו.

דיוק ברגשות

הדובר משתף במצוקה שלו וגם שומע את עצמו ואת המחשבות/רגשות של עצמו, מה שמאפשר לו לבחור את הרגשות המדויקים אליהם הוא התכוון.

ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא:

"ויאמר המלך זאת אמרת זה בני החי ובנך המת וזאת אומרת לא כי בנך המת ובני החי"⁴⁷.

למה לחזור על דבריהן של הצרדים? כי רק כשאדם שומע את עצמו אז יכול לברר אם זה נכון...

מכאן לומדים הלכה: אחרי שמיעת דברי הבעלי דין הדיין חייב לחזור על הצהרותיהם בפניהם ע"מ שיהי' ברור לו ולהם שהבין את טענותיהם⁴⁸.

איך מבצעים שיקוף?

חוזרים על עיקרי הדברים (במילים שהוא השתמש בהם).

הערה: בפועל אין צורך לחזור מילה במילה, אלא על עיקרי הדברים (הרגש המרכזי).

47 מלכים א, ג, כג

48 משנה תורה, פכ"א מהל' סנהדרין, ה"ט

תרגול לשיקוף טוב

-(יהודי' על חבר גוי): "אבא שלי טרק לו (לחבר הגוי) את הדלת בפרצוף, והרגשתי שאני נפגעת עד עמקי נשמתי".

שיקוף: "אני שומע שנפגעת עד עמקי נשמתך".

-(גוי על משפחת החברה היהודי') "אני מרגיש בבית שלהם כמו בן בית".

שיקוף: "אני שומע שאתה כמו בן בית".

-(יהודי' על החבר הגוי): " אני אוהבת את פטריק, הוא כל מה שחלמתי עליו".

שיקוף: "אני שומע שאת אוהבת את פטריק מאוד".

דוגמאות לשיקוף גרוע

-"הרגשתי עצובה ומדוכדכת".

שיקוף: "אני שומע שבא לך למות".

"אני לא אוהב את ההורים שלה".

שיקוף: "אני שומע שאתה ממש שונא את ההורים שלה".

סיכום: מטרת השיקוף היא לחזור על עיקרי הדברים של המספר (בעיקר הרגש) במילים שלו.

4. מבין לעומת מסכים

הכנה = קליטת מסר והפנמתו.

הסכמה = החלטה או דעה המקובלת עלי.

יש הבדל מהותי בין הכנה להסכמה, ולעיתים יש כלכול ביניהם, לכולנו יש קושי להבין התנהגות/משפט/דעה שאנחנו מאוד לא מסכימים איתם.

בשביל להשפיע על משהו חייבים להבין אותו אבל לא חייבים להסכים איתו.

כלי להבנת השני - אני יוצא מעצמי ועובר את הגשר לצד השני ולעולם שלו.

השליח נדרש להבין דברים ומצבים שהוא מתנגד להם באופן נחרץ, ע"פ התורה הק'.

"אני מאוד מבין שאת אוהבת אותו ורוצה להתחתן איתו".

"אני מבין שאתה מרגיש שזאת הבחורה שחיפשת כל חיך".

סיכום: להבין אדם אין פירושו להסכים עם דיעותיו או מעשיו.

5. הזדהות

הדובר חייב להרגיש שמבינים אותו.

חשוב מאוד: הבסיס של הזדהות הוא שעוסקים בהכנה ולא בהסכמה.

ההזדהות היא להיות בצד של הדובר: בדעות, חשיבה, זיכרון ורגשות. (בעיקר בחולשות/ בצער ובכאב).

איך מצליחים להזדהות?

- למצוא רגש דומה בתוכך ולהציף אותו. לדוגמא, הדובר משתף: "כעסתי מאוד". על המקשיב לחפש בתוכו כעס שהרגיש פעם וע"י זה אפשר להרגיש את מצוקת הדובר טוב יותר.

- לדמיין את עצמך באותה סיטואציה ואיך היית מרגיש במקומו.

משפטים שמבטאים הזדהות (לשים לב: זה לא הסכמה!)

"זה מאוד הגיוני שהגבת ככה בגלל... (להסביר במילים את הטענה). "יש סיכוי שגם אני הייתי מתנהג ככה", "וואו! ככה עשו לך?!?" "יכול להיות שגם אני הייתי נפגע אם לא היו מתייחסים אלי". "מה אתה אומר!" (יד על החזה).

משפטים שלא מביעים הזדהות (אלא מביעים בדרך כלל אדישות או שיפוטיות)

"אצלינו לא עושים דברים כאלה" ("אנחנו" לעומת "אתם" או "הם"), "ככה לא מגיב בן אדם נורמלי", "אני במקומך לא הייתי מתייחס", "ממה יש להיפגע?"

סיכום: הזדהות עם רגשות הדובר מביאות לחיבור. הזדהות היא לא הסכמה.

6. העצמה

יאוש הוא אובדן תקווה בעניין שחשוב לאדם. הייאוש הוא מקור למניעת שינוי והצלחה. בעקבות הייאוש יתכנו תחושות של עצב, אכזבה או דיכאון.

דיפוי הייאוש

העצה לייאוש הוא ע"י מתן תקווה, העצמה וכוחות שניתן באמת להצליח.

הרבה פעמים הדובר זקוק למתן עידוד וכוחות בו, בדרך שלו, בכשרונות שלו.

השליח נדרש להוציא אותו עד כמה שניתן מהייאוש ולהפיח בו תקווה, שהוא יכול לעשות שינוי. כיצד? חובה עליך לפרט את הסיבה מדוע אתה מאמין בו. (ולא לומר משפט בעלמא).

כולנו מכירים חשיבות השמחה במלחמה נגד היצר כמפורט בתניא פכ"ו והלאה...

משפטים של תקווה והעצמה

"אני מאמין בכך". "אני מאמין שהקב"ה ישלח לך אישה יהודי' כשרה ותזכה לזוגיות נפלאה". "לא הצלחת עם בחורה יהודי' כי היו חסרים לכם כלים להדרכה". "אין ספק שאתה תצליח בגלל העקשנות שלך". "אני מאמין בכך שתצליח לעשות את השינוי".

"יאוש - שלא מדעת". אחת הסוגיות הראשונות שלומדים ב"חדר" הוא מחלוקת אביי ורבא ברין "יאוש שלא מדעת". שמעתי מהראש ישיבה שלי הרה"ג ר' ישראל ע"ה פרידמאן שימוש יצירתי במשפט: "יאוש הוא לא מדעת": מי שמתייאש זה בגלל שחסר לו דעת. לא מעריך נכון את המצב או לא רואה איך לצאת ממנו.

סיכום: העצמה היא מתן כוחות עידוד ותקווה למושפע שהוא יכול לעשות שינוי.

7. כובע מומחה - בעל נסיון

חשיבותו של מומחה או בעל נסיון

המומחה (השליח) מאפשר לדובר להישען עליו ולקבל את עצותיו וכך להוביל אותו.

מיהו מומחה?

מי שיש לו לימודים וניסיון בשטח! מקרין ניסיון רב עם הצלחות, משתמש במושגים ומודלים, מצטט, מביא סיפור הצלחה דומה או מתקשר במקום למישהו שעבר את אותו דבר והצליח להתגבר.

דוגמא של משפטים טובים לכובע מומחה

"במקרה הגעת למי שיש לו לא מעט ניסיון בתחום". "עזרנו שלוש זוגות בקהילה להבין את הנושא וכתוצאה מזה הבינו שכדאי להם לשנות כיוון וזכו לבנות בתים יהודים כשרים ומאושרים". "הכרתי אדם שיצא עם גוי' 5 שנים ואחרי שהבין את

הנושא "משפחה" מנקודת מבט יהודי, החליט שאמנם החברה היא אשה טובה ומקסימה אבל איננה פרטנר לבנות "בית נאמן בישראל".

דוגמא של משפטים לא טובים לכובע מומחה

"אף פעם לא עזרתי במקרה כזה". "אני לא טוב כזה". "אין לי הרבה ניסיון". "אני לא מבין כזה כל כך". "יש אנשים יותר מומחים ממני" (הצטנעות יתר). "אני בסך הכל רב קהילה".

הערה חשובה: מומחה אינו מביא איתו רגש עליונות, אלא רק נצרך להוביל הדובר לשינוי.

סיכום: שימוש בכובע מומחה נותן הרגשה למושפע שיש לו על מי לסמוך!

8. עולם המושגים

לכל אחד יש כוחות והצלחות כתחומים מסוימים בחיים. חשוב להשתמש בעולם המקצועי/אישי של הדובר. כדאי לבנות משל ונמשל מהמקצוע שלו. הדוגמא הלקוחה מעולם המושגים שלו עוזרת לו להבין מושגים השייכים לתחום שהוא לא כל כך רגיל בו. נתינת דוגמא מהעולם שלו מביאה לחיבור.

דוגמאות

"זה מאוד הגיוני מה שאתה אומר לי. אבל אתה יודע שכל מערכת יש לו הגיון משלו. ה"סוס" בשחמט שונה מהסוס ברפת. כדי להבין ההגיון במערכת מסוימת יש להכיר ולהבין קודם את הנקודות יסוד (AXIOMS) עליהם מושתת.

הרבה יהודים היום חונכו במסגרת בנוי' על יסודות לא יהודיים ובגלל זה זר להם כל תהליך מחשבה כיהודי. אם אתה באמת רוצה להכיר ולהבין מושגים וערכים ביהדות עליך לבחון קודם אם אתה מכיר את המערכת והיסודות עליהם מושתת.

למשל: האם יש הגיון בכל הלכות שבת? למה ללכת ברגל ב"יום מנוחה" במקום לנסוע ברכב? אי אפשר להבין הלכות שבת אם אתה ניגש לנושא עם הגיון של יום מנוחה נוסח Sunday. זה כמו לנסות למרוד דציבלים ע"י טרמומטר..

הנה אתן לך דוגמא מהתחום שלך... או יותר טוב, בטח תוכל לתת לי דוגמא משאלות שקיבלת על נושא קשור לתחום המומחיות שלך, שעל אף שהן מאוד הגיוניות לפי קריטריונים שונים, אין להן יסוד לפי הכללים של התחום הספציפי שלך..."

- סטודנט לכימיה: יש מולקולות שמה שלא תעשה הם לא יתחברו לדוגמא..... כך זה מסביר את העם היהודי. הגוי זה מולקולה שלא נדבקת, לא משנה מה תעשה.
- איש הייטק: כשאתה רוצה לפתח מוצר אתה הולך לעשות מהלך אסטרטגי גדול אתה מתכנן ומתייעץ עם היועצים הכי טובים שיש.
- מהנדס: יש סדר. אי אפשר לבנות קומה שני' לפני שמתייבש הבטון של הקומה הראשונה ונהי' קשיח....
- רפואה: הרבה דוגמאות... החולה צריך לסמוך על הכשרה, ידע וניסיון של הרופא. לא יכול לחכות עם הריפוי עד שילמד רפואה ויבין הכל מעצמו.
- מתמטיקה: כל ההגיון של המתמטיקה בנוי על הנחות יסוד - axioms - שאי אפשר להוכיח או להפריך את אמיתיותם עפ"י הגיון. axiom הוא הנחת יסוד עליו מושתת ההגיון, ולא להיפך.

סיכום: כשמדברים עם אדם ונותנים דוגמאות מתוך עולם המושגים שלו, זה מביא לחיבור.

9. מיקוד השיחה

כדי לשמור על מיקוד השיחה ולמנוע הסחה לנושאים שהם ללא תועלת. השליח יעצור את הדובר במקרים הבאים:

- שפה נמוכה, פוגענית: "הם (המשפחה, הרבנים, או הקהילה) ממש @@@### (קללה)". "אין להם שום שכל".

• ניתוח פסיכולוגי: "הם לוקחים כדורים". "צריכים אשפוז". "זה בגלל הילדות הקשה שלהם".

• סיפורים לא רלוונטיים שמסיתים מהנושא (בדרך כלל אסוציאציות; דבר שמזכיר לו דבר אחר, לדוגמא: דעה פוליטית והרחבה בנוגע לחדשות).

דוגמא לתגובות של השליח: בהתחלה לאשר את רגשותיו (להתייחס בכבוד לעולמו מבלי להסכים) אחר כך למקד את הדיון בחזרה: "זה נשמע מאוד קשה, אבל בוא שניה נחזור למה שדיברנו". "אולי זה נכון אבל זה לא יעזור לנו עכשיו. נוכל לדבר על זה בהמשך". "אני מבין, אבל בוא נתמקד עכשיו בעיקר". "אני מבין את הרגשות שלך אבל זה לא תורם עכשיו לשיחה שלנו". "אני מאוד רוצה לשמוע יותר פרטים אבל כדי שאוכל להתרכז בוא נקדיש לזה זמן אחרי שנסיים את הקטע הזה/ השיחה/ הפגישה".

צריך לזכור: הזמן הוא משאב מוגבל וכדאי לנצל אותו כראוי ע"י מיקוד השיחה.

סיכום: מיקוד השיחה מאפשר למנוע הסחה של השיחה לעניינים אחרים שהם ללא תועלת.

10. סיכום השיחה

סיכום השיחה מאפשר לעשות סדר וקביעת תוכנית פעולה לביצוע.

השליח יכול לסכם את השיחה בעצמו, אבל יותר אפקטיבי שהדובר יעשה את הסיכום. (כך גם אפשר לדעת עם מה יוצא ואיך הוא רואה את הדברים).

הזמנה לסיכום

בקש מהדובר שיסכם: "איך אתה מסכם את הפגישה?". "עם מה אתה יוצא מהשיחה בינינו?"

אפשר שהשליח יסכם בעצמו "סיכום ביניים" כדי לוודא שהדובר איתו וכי הוא הבין אותו כהלכה. לדוגמא: "אני רוצה לנסות לסכם את הנושא שדיברנו עד עכשיו...".

או "סיכום פגישה", לדוגמא: "אני רוצה לנסות לסכם את הפגישה..."

מחויבות לפעולה

אחרי הסיכום יש לבקש מהדובר פעולה מעשית לדוגמא "מה אתה הולך לשנות/ לפעול עכשיו?". חשוב להגדיר את הפעולה בכמות, יחידת זמן ומי אחראי לביצוע ומי אחראי להזכיר (איך? מי? מתי? כמה?)

דוגמא לחידוד (בירור) הסיכום ו/או המחויבות לפעולה:

השליח: בוא תסכם אתה את השיחה שלנו?

- "שאני צריך להכיר יותר טוב כמה יסודות של היהדות מקרוב".

השליח: (חידוד) התכוונת שאתה חייב להכיר את היהדות?

- "נכון, אני חייב להכיר יותר לפני שאני מגיע למסקנות".

השליח: "איך תבצע את המטרה שלך?"

- "אני אקח על עצמי ללמוד איתכם"

השליח: (חידוד) מצוין, מתי נקבע? (תרגום לפעולה) "אולי בראשון הבא?"

- "בסדר".

סיכום: סיכום השיחה מאפשר לעשות סדר ולקבוע תוכנית פעולה לביצוע.

ג. יסודות האימון

אימון אישי (נקרא גם קואוצ'ינג, מאנגלית: Coaching) הוא תהליך המכוון לסייע לאנשים להציב ולהשיג מטרות, להתגבר על מכשולים ולשמר מוטיבציה. היעד של האימון האישי הוא שבתום התהליך המתאמן ירכוש את הכלים הנחוצים להשגת מטרות וכן ביטחון עצמי ביכולתו להגשימן.

כיריעה הקצרה והתמציתית שלפנינו נביא בס"ד עקרונות מרכזיים מעולם האימון לצורך עזרה ראשונה בלבד וכדי שתכיר מה יכול מומחה לתרום אם תפנה משהו אליו.

לימודי אימון הנדרשים לצורך טיפול מקצועי דורשים זמן והסמכה, ניסיון והתמקצעות. ה"טעימה" על קצה המזלג שלפנינו רק נותנת לנו "מושג" במה דברים אמורים.

- אימון אישי הוא תהליך ממוקד מטרה.
- האימון עוסק בעולם הערכים שלנו, העמדות והגישות כלפי עצמנו וכלפי הסובבים אותנו.
- מטרת האימון היא צמצום הפער שבין המצוי לרצוי עם דגש חזק על הנעה (מוטיבציה) לפעולה.
- תוצאת האימון היא השגת יעד בזמן מוגדר.
- היעד הוא בדרך כלל: התנהלות מיטבית בהווה ובעתיד.
- הנחת היסוד היא שכל התשובות בכל תחומי החיים נמצאות אצל הדובר (המתאמן).
- אצל הדובר 100% אחריות לבעיה וגם אצלו נמצא הפתרון.
- הכלי המרכזי להצלחת האימון הוא שאילת שאלות.
- אימון אישי הוכח כדרך היעילה ביותר למיצוי הפוטנציאל האישי ושיפור הביצועים וההישגים האישיים בכל תחום.
- תפקיד השליח במקרה זה הוא לעורר לשינוי בעמדה/ תפיסה/ התנהגות בכל הנוגע לנישואי תערוכת.

עשה	אל תעשה
כלים לחיבור: הקשבה מלאה, שיקוף, הזדהות, אמפטיה וכו' שאילת שאלות	שיפוט, ביקורת, אשמה, ויכוח, הטפת מוסר, מתן עצה, קוצר רוח.

סוגי שאלות

דוגמאות לשאלות פתוחות

- כמה זמן אתם מכירים?
- האם אתם חיים ביחד?
- היכן הכרתם?
- למה לדעתך היא בחרה דווקא כך?
- מה מיוחד בה?
- טוב לך?
- היית מעדיף שלא יהי' / שיהי' לה תכונה מסוימת?

דוגמאות לשאלות סגורות (שיטת הסרגל דרוג מ 1 עד 10)

- כמה טוב לך? מ 1-10
- כמה אתה מרגיש יהודי? מ-1-10
- כמה אתה מוכן לשמוע מה עמדת היהדות בנושא? מ 1-10
- כמה הנושא מעסיק אתכם? מ 1-10
- איך הזוגיות שלכם? מ 1-10

דוגמאות לשאלות פותחות

- איך יראו החיים שלך כש ?
- איך אתה רוצה להביא את הערכים שלך לידי ביטוי?
- איך תגיב כש....?

דוגמאות לשאלות הרחבה

- מה עוד אפשר לעשות בעניין?
- איך עוד אפשר להסתכל על זה?

דוגמאות לשאלות לימוד

- מה למדת מהמקרה הזה?
- אם היית יכול לבחור איך היית עושה זאת אחרת?

דוגמאות לשאלות למחשבה

- מה זה עבורך להצליח בכלל ובקשר לזוגיות?
- איך אתה מכשיל את עצמך?
- מה מלהיב אותך?
- על מה עליך לוותר כדי להגיע לתוצאה?
- מתי אתה במיטבך?

דוגמאות שאלות הקשורות לביצוע

- מה תעשה מחר בבוקר?
- מה המשימות שאתה לוקח על עצמך בסוף השיחה?

דוגמאות לשאלות בדיקה

- עבר: האם טוב לך איתה? למה? מה המחיר ששילמת עבור הקשר איתה? מה למדת ממה שקרה? מה יכולת לעשות שונה בשביל להשיג את המטרה שלך?
- הווה: האם השיטה שלך עובדת? מה אתה עושה שונה היום מהעבר שמאפשר לך להצליח? אלו שינויים קורים בחיים שלך בעקבות השינוי? מה הקו האדום שלך?

- עתיד: מה המטרה שלך? כמה חשוב לך? מה יקרה בחיים שלך כשתשיג את המטרה? מה מונע ממך להשיג את המטרה? איזה כישורים יאפשרו לך להשיג את המטרה?

"יותר חשוב מלדעת לתת תשובות נכונות זה לדעת לעורר את השאלות הנכונות, כי אז הוא לבד יחפש עד שימצא את התשובות ויעריך אותם".
- הרה"ח פייוויש שיחי' וואגל בפגישה אתנו, קבוצת התמימים השלוחים שיחיו לישיבה גדולה דלונדון, בשנת ה'תשמ"ג.

סיכום: הכלי המרכזי להצלחת האימון הוא שאלת שאלות. כלי זה מאפשר לדובר לחשוב ולמצוא בתוכו את התשובות.

ד. מודל לשינוי

לאדם מן השורה יש קושי לבצע שינוי בחייו. (וידע איניש בנפשי').

שינוי מוגדר כ: "חילוף, תמורה, הפיכה למצב אחר או לתנאים אחרים".

שינוי מצריך מניע חזק שהוא הרצון לפעולה. רצון זה מתעורר בעקבות צורך להימנעות מכאב או רצון לחוות עונג.

לדוגמא: אדם רוצה להיגמל מהרגל רע, כמו להפסיק לעשן. הוא חווה "מחירים" מבחינה בריאותית, ראותיו אינן במצב טוב; מבחינת זוגיות וחברתית אשתו והסביבה אינם יכולים לסבול את העשן; מבחינת כלכלית, הוא מוציא הרבה כסף. לאדם זה יש מטרה, אמנם יש לו קושי ליישם את המטרה, אך עם עזרה (חיצונית) יש לשער שיוכל להשיג את המטרה.

"המניע לשינוי"

המצב הרצוי הוא השגת המטרה (גמילה מעישון), הרצון שלו להשתנות זה כח מניע גדול מאוד, בלעדי זה אין שינוי. הרצון שלו מתעורר בעקבות כאב או עונג. אותו אדם זז לפעולה (נרשם לסדנה לגמילה מעישון) מאחת משתי הסיבות: רצון לחוות עונג: שלום בית, בריאות, כושר.

הימנעות מכאב: פחד למות.

< המצב של נישואי תערובת ומניעתם, לעומת זאת, הוא מצב מורכב ומאתגר שבעתיים.

הסיבה היא, שמאור קשה לשנות הרגל (חיים משותפים), רגש (אהבה חזקה, תלות), דעה (ימני - שמאלני) או אמונה (מאמין שכולם שווים וזו גזענות להכריז על עצמי כחלק מ"עם סגולה") כשהאדם בעצמו אינו מעוניין להשתנות!

כשלאדם אין מטרה שרוצה להשיג, הוא חי עם עצמו בשלום ואינו חווה "מחירים", אזי גם אין לו רצון להשתנות. ובעצם אין לו "מניע".

הצלחה במשימה של השליח מצריכה שימוש בכלים מקצועיים מתקדמים המאפשרים ליצור את הרצון.

בחרנו להשתמש במודל ידוע מעולם הטיפול שנקרא מודל S.C.O.R.E.⁵⁰

מטרת המודל: להניע את האדם לפעולה ע"י יצירת "מניע" (כאב או עונג) הנמצאים בפער בין העתיד להווה. לקחנו את החלקים העיקריים במודל זה והתאמנו אותם לנושא הנוער של נישואי תערובת.

המודל פשוט לתפעול ונוחל הצלחות רבות. כמובן שאין קסמים, ולכן כדי שהשליח יצליח צריך פשוט להתאמן.

בכל מקרה, מומלץ להשתמש במודל מובנה זה, עם הטוויית דרך וכיוון מאשר לנהל שיחה "מהשרוול" "שיחה זורמת" שלא ידוע לאן תוביל.

השלבים במודל:

שלב א': מיפוי (תיאור מצב קיים, ציור העתיד)

שלב ב': חיפוש המניע לשינוי (כאב או עונג)

שלב ג': פתרונות (גיוס משאבים, הורדת מחסומים)

שלב א': מיפוי

- תיאור מצב קיים: ממפים את המצב הקיים על כל היבטיו, ע"י שאילת שאלות.
- לאחר מכן מציירים את העתיד: ע"י שאלות מכוונות שואלים על העתיד הקרוב והרחוק.

50 מבוסס על מודל S.C.O.R.E של רוברט דילטס ואפשטיין 1987 נועד להוביל אדם שנמצא במצב x ל-y. המודל משמש בסיס לטיפול והובלה בשיטת NLP ועוזר להגיע לפתרונות שורשיים ואפקטיביים במהירות וליצור שינוי (ראה הרחבה והפניה בנספח).

עד כאן יש לנו טווח של מציאות בהווה (מצוי) לעומת מציאות בעתיד (רצוי).

ברוב המקרים האדם שמעוניין להינשא רואה רק את הדברים הטובים בארוסתו, בזוגיות, בדמיונות העתיד הורוד שצפוי להם. במצב שלנו בדרך כלל העתיד צבוע בורוד.

דוגמא למצב קיים: גבריאלי, סטודנט למשפטים מאורס לאינגריד הלומדת איתו. הם מכירים שנה ומעוניינים להתחתן.

דוגמא לציור העתיד: בעוד 5 שנים 2 ילדים, חתול וכלב. הם גרים בוילה, עובדים, שמחים, מבינים אחד את השני ואוהבים.

שלב ב': חיפוש אחר המנוע לשינוי

כאן המקום לסדוק את הדמיונות ולחפש נקודות כאב או עונג.

הכאב הוא מנוף לשינוי, מנוף לתזוזה. יש להעצים את הכאב כדי שיהיה מנוף לרצון לשינוי.

חיפוש הכאב הוא ע"י שאלות של השלכות לעתיד (מה יקרה אם...).

אפשר לסדוק את העתיד "הורוד" שצייר לעצמו ע"י תסריט חלופי "שחור" (גירושין/ מריבות/ ניתוק מהמשפחה/ גידול ילדים חסרי זהות).

הסדק הזה גורם לכאב. מכוון שבהווה הוא קשור לגוי' וטוב לו והעתיד מפחיד אותו. הפער הזה בין ההווה לעתיד יכול להיות מנוע לשינוי.

< חיפוש הכאב במקרה שלנו הוא אתגר כפי שהרחבנו לעיל והוא למעשה עיקר העבודה.

נקודת הכאב כרגע היא לא כל כך בולטת, או מודעת. כשמוצאים אותה אז צריך ללחוץ עליה בכל הכח מכיוון שהיא היא המנוע של יצירת רצון לשינוי.

דוגמא לכאב: ההורים יינתקו עמו את הקשר. הילדים שלו לא יהיו יהודים. הוא יהי' מנותק מעם ישראל. ורוב הסיכויים שהוא יתגרש בגלל התרבות השונה.

דוגמא לעונג: ישמר הקשר הבריא עם ההורים (סבא וסבתא). הילדים יהיו יהודים. יזכה לשלום בית.

שלב ג': פתרונות

רק לאחר מציאת המניע לפעולה, וקבלת הסכמה על הכאב/עונג אפשר להתחיל לעבוד ע"י הצגת פתרונות בשני דרכים: בגיוס משאבים או הורדת מחסומים.

דוגמא לגיוס משאבים: חברותא עם השליח כל שבוע.

דוגמא להורדת מחסומים: טיפול בפחד/חוסר ביטחון עצמי/חוסר ידע.

הערה חשובה: המטרה האפקטיבית של השיחה היא להוביל ליצירת קשר רציף בפגישות נוספות, כפי שפורש לעיל בחלק א' פרק ד' "שמירה על קשר".

- עם הבחור במטרה להעמיק את הקשר עם יהדותו ושורשיו ממקום שליכו חפץ; לעזור לו להיות אבא יהודי מודע יותר.
- עם הבחורה הגוי' במטרה להציב לה קשיים (או, במקרה וכבר התחתנו או "התגיירה" להציע אפשרות גיור כהלכה).
- עם שניהם במטרה לשמוע את דעתם בתרחישים עתידיים ולשאול אותם שאלות קשות בנוגע לזהותם⁵¹. (לעיתים לא אומרים הכל לפני הנישואין ויש ציפיה לשנות את בן הזוג בהמשך).

דוגמאות לשאלות המניעות לפעולה

חלק א': מיפוי (תיאור מצב קיים וציור העתיד)

1. תיאור מצב קיים: שואלים שאלות כדי לתאר את המצב העכשווי על כל היבטיו.

- מה אתה מרגיש? "מאוהב עד האוזניים".
- כמה זמן אתה מכיר את אינגריד? "שנתיים".
- כמה אתה אוהב אותה? "10"
- כמה זמן מכירים? "שנה".
- מה מערכת היחסים ביניכם? "אוהב אותה מאוד. גרים יחד".

- מה הרקע הדתי שלך? "חילוני אתאיסט, כולם שווים בעיניי".
- מה הרקע הדתי של ארוסתך? "נוצריה אדוקה". "חסרת דת".
- 2. **ציור העתיד: שואלים שאלות כדי לצייר את העתיד, הקרוב והרחוק יותר.**
 - תאר לי את הבית עם קריסטינה בעוד 5 שנים? "נסיים את הלימודים, נעבוד, יהיה לנו בן ובת כלב וחתול".
 - איפה תגורו? "נגור בוילה גדולה עם גינה, ערסל, בריכה קטנה עם דגים יהיה לי סטודיו".
 - איך מתנהל הבית? "חוגגים חגים יהודיים ונוצרים, הרמוניה, מכבדים אחד את השני".
 - אתם רבים? "מה פתאום? יש בינינו אהבה גדולה!".
 - איך אשתך משתלבת עם המשפחה שלך? "הם לא מדברים אכל למדנו לחיות עם זה".
 - איך הילדים משתלבים במשפחה שלה? "קשר טוב, הם משפחה מאוד חמה".
 - האם הילדים שלך יחוגו חגים נוצרים? "לא יודע".

חלק ב': חיפוש המניע לשינוי

מחפשים נקודות כאב/עונג ע"י שאלות של השלכות על העתיד: מה יקרה אם...

חיפוש נקודות כאב

- מה יקרה בחג הנוצרי? "אני לא יודע".
- איך תגיב כשאשתך תיקח את הילדים לכנסיה? "לא חשבתי על זה".
- האם זה יפריע לך? "כן, יפריע".
- כמה יפריע מ1 עד 10? "8".
- איך ההורים שלך יגיבו כשאשתך תיקח את הילדים לכנסיה? "מפחד לחשוב".
- כמה זה יפריע לך מ1 עד 10? "9".
- מה זה עושה לך הכאב הזה? "לא יודע. אני צריך לחשוב על זה, לדבר איתה".
- איך יהיה הקשר עם ההורים שלך? אחים? קהילה? "כנראה שלא יהיה קשר".

- כמה זה מפריע לך? "לא מפריע לי. בעי' שלהם".
- הילדים יהיו יהודים? "אנחנו נשאר יהודים בלב".
- האם הבן שלך יוכל להתחתן עם יהודי? "הוא יעשה מה שיבחר לנכון".
- איך זה לחיות בלי סבא וסבתא? "קשה, אבל מתרגלים".
- אתה תלך לכנסי' עם אשתך? "לא נראה לי".
- באיזה מוסד/בית ספר/תיכון הילדים ילמדו? "מוסדות פלורליסטים, כמונו".
- אתה תגיע לביקור בישראל? "אני רוצה מקוה שאינגריד תבוא גם".
- מה תהיה מערכת היחסים עם החם/חמות? "פרפקט".
- מה אתה מרוויח בקשר לעומת מה אתה מפסיד? "מרוויח אישה טובה ומסורה, הכל שווה לי בשביל זה".
- מה זה עושה לך שאתה יודע ש80% מהזוגות המעורבים מתגרשים?
- מה זה עושה לך שרצחו את סבתא שלך בגלל היותה יהודי' ואתה בנישואים האלה פשוט אומר שזה לא חשוב לך?
- מה יקרה אם אשתך האתאיסטית פתאום "תחזור בתשובה" להיות נוצרי' אדוקה, מה תעשה עם זה? איך זה ישפיע על הילדים?

דוגמאות לנקודות כאב

- אחוז גבוה של גירושין בחברה בכלל ובפרט בנישואי תערובת.
- שניכם באים משתי תרבויות מאוד שונות.
- סבתא ניצולת שואה. סבלה בגלל שהיא יהודי', שרדה בדרך לא דרך.... והנה אתה גומר את עבודתו של היטלר ימ"ש...
- ניתוק הקשר עם ההורים/קהילה/משפחה/חרם
- הילדים גויים גמורים
- סיפורים (דרמטיים) מהחיים: אחרי שנתיים היא לקחה את הילדים....
- לחץ משפחתי. תמיד תהיה זר, לא מקובל.
- שינוי במצב הדתי של אחד הצדדים.

דוגמאות לנקודות עונג

- מימוש המטרה ב"בית היהודי"
- קשר טוב עם ההורים/משפחה/קהילה
- שייכות לעם היהודי

- המשך שרשרת הדורות
- אחוז נמוך של גירושין
- ילדים עם זהות ברורה
- תרבות דומה

חלק ג': פתרונות

לאחר קבלת הסכמה על הכאב יש מנוע לשינוי. מה עושים עכשיו? אפשר להתחיל לעבוד ע"י הצגת פתרונות בגיוס משאבים או הורדת מחסומים

גיוס משאבים

- מה יכול לעזור לך? "שיחות חיזוק עם השליח, קשר טוב עם המשפחה, חבר קרוב".
- אילו מיומנויות/תכונות יש לך שאתה יכול להשתמש בהם? "כוחות נפש, התמדה, ביטחון עצמי".
- מתי התמודדת עם מצב דומה בעבר? "עברתי משבר פרידה מחברה".
- אילו כוחות יעזרו לך לקדם את המטרה? "נחישות"; "ביטחון שאצליח ויהי בסדר".
- באילו כלים תשתמש? "בתכונה הכי בולטת שבי: עקשנות".
- מה יכול לעזור לך? "בירור האמת לפני החתונה".
- תרצה לקבוע איתי פגישה קבועה? היית רוצה שנעבוד/נלמד יחד? "אולי כן; לא יודע".
- שינוי זה חשוב בעיניך? "בהחלט".
- היית רוצה לצאת דרך? מעכשיו אנו נפגש ונצא יחד למסע מה אתה אומר? "מוכן לנסות".

הורדת מחסומים

- מה יכול לעזור/להחליש אותך? "פחד לעשות שינוי, פחד מהעתיד".
- מה מונע ממך לקבל החלטה? "פחד שלא אמצא אישה טובה כמוה".
- מה מונע ממך לעשות שינוי? "אני אוהב אותה מאוד. קשה לי לעזוב אותה"; "לא רוצה לפגוע בה".
- מה קשה לך? "קשה לי לעזוב אותה. לא יודע איך לעשות זאת".

אותיות רצון הן אותן אותיות צנור⁵². הרצון הוא צינור השפע שדרכו מזרים הקב"ה שפע חיים ברכה לאדם, לפי גודל הצינור כך גודל הברכה.

לסיכום: כדי להניע אדם לשנות תפיסת עולם (מבוסס על מודל score) יש לשאול שאלות על מנת לתאר את המצב קיים ממול זה לצייר את העתיד. באמצע יש פער יש לחפש נקודות כאב, או עונג. רק כאשר מוצאים את המנוע אפשר לעשות שינוי. הפתרון הוא ע"י גיוס משאבים או הורדת מחסומים.

52 בתו"א (ד"ה מראהם ומעשיהם), בלקו"ת (ביאור לד"ה וידבר גו' ראשי המטות פ"ג) ועוד, הובא דנוצר אותיות צנור ואותיות רצון, בלי הוראת מקור. ולע"ע מצאתיו בכתבי האריז"ל כל"ת (פ' תולדות ופ' תשא ובמקומות המקבילים בס' הליקוטים) ובפע"ח (ש' הסליחות פ"ח). ובמקומות המקבילים בשער הכוונות ובס' האריז"ל) דנוצר הוא אותיות רצון. ובמקדש מלך לזח"ב קנו, א, ובוהר הרקיע לזח"א [נ,א] שהובא בלקו"ת ד"ה את קרבני לחמי - השני - ספ"ב) דצנור אותיות רצון. (אגרות קודש כ"ק אדמו"ר זי"ע כרך ב', ע' קיט, בהערה למכתב רכב.

ה. תסריט שיחה

בפרק זה המסכם, ננסה להביא מס' דוגמאות מהשטח.

כמובן שאין מקרה דומה לחברו, המצבים בשטח בחלקם מורכבים יותר או פחות, וגם מידת הרצון לשינוי היא עוד נדבך חשוב במשוואה.

יש, כמובן, חילוק מי פונה לרב. יש הבדל אם הפונה הוא מכר (אח/הורה/חבר טוב) שפונה לרב בעקבות דאגה לבן משפחה או שהפונה זה האדם עצמו שמעוניין להינשא או להמשיך לחיות עם גוי'.

גם אם הפונה הוא האדם עצמו יש חילוק אם הוא רוצה לדבר עם הרב כדי לצאת ידי חובה, להתווכח ולשכנע או לדבר עם הרב על מנת להבין ולדעת כאמת.

כמובן שיש חילוק אם זה לפני או אחרי נישואין עם גוי'.

ברוגמא שלפננו שיחת טלפון - גיא שבא לדבר עם השליח מענדי - ננסה להשתמש ברוב הכלים שהזכרנו בחוברת.

דובר	שיחה	הערות
גיא	כבוד הרב, יש לי חברה לא יהודי' ואני מאוהב בה מעל הראש. היא ממש מדהימה ורוחנית. נראה לי שאנחנו בדרך להתחתן. אני לא דתי אבל נתנו לי מספר שלך. ניסו להסביר לי שזה לא מומלץ להתחתן עם גוי'. לא הבנתי למה לא ואני מתקשר לרב כדי להבין מה הבעי'?	
מענדי	אני שמח שהתקשרת! ספר לי קצת על עצמך, על המשפחה. מאיפה אתה? בן כמה אתה? במה אתה עוסק? מה הכי חשוב לך בחיים? איזה תחביבים יש לך?	הקשבה, התעניינות, אמפטי'

גיא	אני בן 25, לומד אדריכלות, עובד בחברת... המשפחה מ... הכי חשוב לי בחיים זאת כריסטינה. אוהב לטייל ולשמוע מוסיקה, מתרגש מהטבע ומנופים.	
מענדי	אני שומע שהדבר הכי חשוב לך בחיים זאת כריסטינה. ספר לי קצת עלי'. על הקשר עם ההורים שלך. יום יומי. כל כמה זמן נפגש איתם? מה היחס של ההורים לך? מה היחס שלך? באיזה אירועים במשפחה נפגשת?	שיקוף, שאלות התעניינות
גיא	המשפחה שלי קטנה אני ועוד אחות, האחות נשואה. האבא רופא האמא עו"ד. גרים ב... ההורים השקיעו בנו הכל. המשפחה שלי נפגשת בחגים, ההורים מסורתיים. מדבר איתם כמעט כל יום.	זיהוי כאב פוטנציאלי עתירי
מענדי	ספר לי קצת על מערכת היחסים עם כריסטינה. כמה זמן מכירים? איפה הכרת אותה? מאיזה משפחה מגיעה? כמה עוסקת? מה אתה מרגיש כלפיה?	מיפוי- תיאור מצב קיים
גיא	אוהב את כריסטינה מאוד. מושלמת. בגילי. הכרנו באוניברסיטה. מכירים שנתיים. גננת לילדים.	
מענדי	איך אתה מדמיין את הקשר/ מערכת יחסים בעוד 10 שנים? מה אתה עושה? יש לכם ילדים? איפה גרים?	מיפוי- ציור העתיד
גאי	זוג מושלם, בבית מושלם, ילדים מושלמים ויפים, עבודה טובה, וילה מושלמת פה בלוס אנג'לס.	
מענדי	אני שומע שטוב לכם... תאר לי איך היא והמשפחה שלה מתייחסים לך? בכלל? ליהדות בפרט? מדברים על זה או לא?	שיקוף, חיפוש נקודות כאב

גיא	נוצרי' שלא שומרת הרבה. ההורים הם נוצרים די אדוקים.	זיהוי כאב פוטנציאלי עתידי
מענדי	מה אתה חושב על הנצרות?	
גיא	לא חושב. האמונות והתרבויות האישיות של כל א' לא מעניינים אותי במיוחד. אני אישית חושב שאין בהן תוכן רציני. אני מבין שנותן הרגשה טובה, נוסטלגי', מאחד משפחות ע"י התרבות, וכו'.	
מענדי	איך המשפחה שלך מתייחסת לקשר ביניכם?	
גיא	ההורים שלי כבר מההתחלה היו אנטי והם מאוד מתנגדים לחברות הזו. משום מה לא סובלים שאני הולך לייבא נוצרי' למשפחה.	זיהוי כאב פוטנציאלי עתידי
מענדי	אמרת שההורים מתנגדים. למה, לדעתך, הם מתנגדים? זה מפריע לך שהם מתנגדים? כמה זה מפריע לך? 1-10	חיפוש מנוע לשינוי
גיא	מפריע לי 8. אני לא מבין למה איכפת להם, הרי הם לא דתיים וגם אני לא! למה זה מפריע להם פתאום?	
מענדי	מה זה עושה לך הכאב הזה?	
גיא	בא לי לברוח ולהתחתן איתה במקום רחוק.	
מענדי	אני מבין אותך. כל כך לא נעים לך מהתערבותם שאתה רוצה פשוט לברוח. אבל בכל זאת אתה לא ברחת כי מאוד אוהב אותם וקרוב אליהם. נכון?	הבנה, הזדהות
גיא	נכון מאוד. אבל אם הם לא רוצים אותי כמו שאני, אז למה לרצות מי שלא רוצה אותי? הם לא רשאים להכתיב לי איך לחיות החיים שלי. קריסטינה כן רוצה אותי כמו שאני.	

מענדי	מאוד מבין אותך. מה יקרה בחיים שלך אם תנתק את הקשר עם ההורים שלך?	הבנה לחיצה על הכאב
גיא	אני לא ממש חשבתי על זה, ההורים שלי ורגשותיהם מאוד חשובים לי אבל אני צריך לחשוב על העתיד שלי. אני לא יכול לבנות משפחה עם אשה שמקובלת על הוריי אבל לא עלי. אני צריך לחיות עם אשתי; לא הם. כריסטינה היא אישה מאוד עדינה וטובה. יש לה ערכים שאני מאוד מעריך. האם עלי לבחור בין שניהם? כבודו שואל אותי "מה יקרה"? אני לא יודע; אין לי מושג.	
מענדי	אני שומע ממך שאתה לא יודע, ולא חשבת על זה. אבל בכל זאת מה יקרה לך בעתיד כשתשים לב שהילדים שלכם לא יהיה להם סבא וסבתא יהודים, שיהי' חסרי זהות אישית בנוי' על היסטורי' ומסורת כל כך חשוב וקדוש? איך החיים שלכם יראו?	עוד לחיצה על כאב
גיא	נראה לי שבסוף ההורים שלי יישכרו ויתחננו שאני אתן להם גישה לנכדים שלהם.	
מענדי	ואם לא? בכל זאת איך יראו החיים שלך ושל הילדים בלי סבא וסבתא?	מיקוד, לא לוותר לשואל שוב
גיא	יהיה לי מאוד קשה. לא יודע איך אני אתמודד עם זה.	
מענדי	כמה קשה מ 1 עד 10	
גיא	10	10 זה כואב מאוד

מענדי	אני מבין עכשיו למה התקשרת. מצד אחד אתה אוהב את כריסטינה ומצד שני אתה אוהב מאוד את ההורים. אתה בכאב גדול מאוד!!	הזדהות
גיא	נכון מאוד. יש בלגן גדול בחיי.	
מענדי	מה יקרה אם כריסטינה תתחזק כמו ההורים שלה ותיקח את הילדים שלך איתה לכנסיה? כמה זה יפריע לך מ1-10	מציאת מעגל כאב נוסף
גיא	זה יפריע לי אבל לא נראה לי שזה יקרה. היא מאוד נאורה. אני ממש כבר רוצה להתחתן. נראה לי שאת הבעיות נפתור בהמשך.	
מענדי	להתחתן? תגיד לי, למה להתחתן? זאת שאילה כללית, למה אנשים מתחתנים? מה מרוויחים מזה? אתם גרים ביחד, נכון? אז מה חסר לכם?	שאלות לגבי נישואין ע"מ להבין דרך המחשבה שלו.
גיא	רוצים קשר והתחייבות פורמלית. יש לזה גם משמעות חוקית וכלכלית. נותן יציבות לחיי המשפחה. לילדים.	
מענדי	אני מבין את המטרה, אבל איך חתונה עוזרת? כל מה שאמרת אפשר להשיג ע"י חתימת חוזה כמו שותפים בכל עסק בעולם. שותפים לא מתחתנים א' עם השני! ובכלל, רוב הנישואין נגמרים בגירושין, אז מה הקטע? לאהוב? לא צריך חתונה. התחייבות כלכלית? לא צריך חתונה. ילדים? אפשר בלי חתונה. אולי זה סתם המצאה של איזה מישהו שיש לו אולמי שמחות ורוצה להרוויח כמה גרושים...	אתגר לבסיסי המחשבה שלו. להראות לו שהוא לא באמת מבין וכדאי לו ללמוד משהו.
גיא	הופה! לא תיארתי לעצמי שרב אורתודוקסי ימליץ להקים משפחה בלי חופה?! לו ידעתי הייתי בא מזמן לדבר איתך!!	

מענדי	חחח! אני רואה שאתה יותר פיקח ממה שתיארת לי לעצמי... אז בוא נראה, למה באמת להתחתן?	נכנסים לדרון בנושא מבלי שזה יאיים על מצבו הפרטי.
גיא	האמת היא שאין לזה הרבה משמעות. זה רק חגיגה לשתף חברים בשמחת האהבה שלנו.	
מענדי	הבנתי. אמנם אתה צודק מנקודת המבט שלך, שבעצם, כמו שאמרת, מדובר על נקודת מבט לא דתי... עכשיו, תקשיב טוב: להיות "חילוני" לא פוטר אותך במקרה הזה אלא מחייב אותך. מחייב אותך להכיר וללמוד מושגים שאף פעם לא לימדו אותך ולכן אתה לא מודע בכלל לקיומם ומשמעותם. האם היית מחליט משהו בתחום שלך בלי לקחת בחשבון כל המידע הרלוונטי?	לוקח את עמדתו ("חילוני") ומראה לו שטועה במסקנתו (איננו פטור אלא מחייב ללמוד).
גיא	בטח שלא! אבל, בדיוק! הרת זה לא התחום שלי! מה לי ולדת?	עכשיו הוא נדלק כי מדובר בנושא שהוא מרגיש יותר בטוח ("אני לא דתי").
מענדי	הרי אמרת שאתה יהודי, לא?	ממשיך לדבר איתו בנושא ובשפה שהוא מרגיש בנוח.
גיא	כן; יהודי חילוני.	
מענדי	אוקיי, אשמח אם תסביר לי: מה זה "יהודי" לפי התפיסה שלך?	אתה גורם לו לחשוב על נושא חשוב ומעניין שלא חשב עליו... מה זה יהודי?

גיא	יהודי זה משהו בגנים; אני לא בחרתי את זה. אני בחרתי להיות חילוני.	
מענדי	אז בעצם אתה אומר לי שאתה יהודי מלידה אבל בחרת להיות חילוני. אני עדיין לא מבין מה זה יהודי לפי תפיסתך? למה אתה אומר שנולדת יהודי? מי קבע את זה, שנולדים יהודי? למה זה לא תלוי בבחירתך להיות יהודי או לא להיות?	
גיא	האמת היא שאין לי מושג. ככה חנכו אותי, שאני יהודי. ליהודים קרה כך וכך בהיסטוריה, היהודים אוכלים מאכלים מסויימים בתאריכים מסויימים, וכו'. זה לא תופס מקום חשוב בסדר העדיפויות שלי. לא רלוונטי.	
מענדי	עכשיו אני מבין אותך הרבה יותר טוב. למה עליך לעזוב אישה שתגשים לך את כל החלומות בגלל מנהגים ומסורת שלא תורמים לך כלום!	מראה לו שאתה מבין אותו.
גיא	ב-ד-י-ו-ק! עכשיו אני רואה למה אומרים עליך שאתה חכם. לא בגלל כל מה שאתה יודע, אלא בגלל כל מה שאתה תופס ומבין. זיהית בדיוק הבעי' שלי. רוצים שאחליף הכל בגלל... כלום.	
מענדי	אכן, מאוד מרגש אותי לשמוע שאתה מרגיש שאני מבין אותך. נותן לי הרבה סיפוק. תודה ששיתפת אותי בזה. עכשיו, שמע נא אחי! אתה נשמע מאוד אינטליגנט אמרת שאתה אדריכל, אדריכל טוב מתכנן באופן יסודי עם מפות סרגלים ושרטוטים ומחפש חוות דעת ממומחים בכל התחומים הרלוונטיים לפני שמתחילים לבנות. ובודק את הקושי בשטח לא רק על הנייר. נכון? אתה, הרי, הולך לבנות הבניין הכי חשוב בחיים שלך: משפחתך. האם ייתכן שתעשה את זה עם פחות מודעות, הכנה ומומחיות ממה שאתה משקיע בבניינים אחרים?!	הכרה במשהו חיובי בו, העצמה. שימוש בעולם המושגים שלו.

	<p>אתה צודק! אני רוצה תמיד להרגיש שאני מבין למה אני עושה מה שאני עושה ולא לחיות סתם ככה... אבל, אני יודע איפה ללמוד איך לבנות גורדי שחקים. אבל איפה אפשר ללמוד יותר על הנושאים שאנחנו מדברים עליו? הרי בדמוקרטי כל אחד עושה מה שבא לו. זורמים... לא?</p>	גיא
<p>זה מעביר אותו למצב של עונג.</p>	<p>אכן, אבל דע לך, שבנוסף לקטע הדתי יש בתורה הרבה חכמת חיים שעוזרת לנו להבין את הדברים בצורה יותר יסודית ולקחת החלטות יותר חכמות. אולי נלמד יחד ותראה איזה סחורה וכלים יש לך בירושה ובהישג יד?</p>	מענדי
	לא יודע. אולי...	גיא
סיכום	בסדר, אז בוא תסכם את השיחה.	מענדי
	<p>לא יודע. יצאתי קצת מכולבל.... מצד אחד, אני לא רוצה להיות דתי... אבל אני גם לא רוצה להיות אבא בור ועם הארץ...</p>	גיא
<p>מחויבות לפעולה</p>	<p>אל תפחד. אני לא שוטר של הקב"ה. אני אוהב את כל א' מבני עמי ואני רוצה לתת לך את הכלים שלא קיבלת בבית הספר או בבית... מתי תרצה להיפגש כדי שנעמיק בסוגי' הזו של מהו ולמה יהודי? ביום חמישי הקרוב כ-8 בערב טוב לך?</p>	מענדי
	כן, אבל אני לא רוצה שתשכנע אותי לא להתחתן.	גיא
<p>מומחה</p>	<p>אל דאגה. אני לא רוצה - ואפילו לו רציתי, אין בכוחי - לשכנע אותך בכלום. אני רק רוצה לתת לך את הכלים הנחוצים ע"מ לאפשר לך להחליט אחרי שתדע ותבין על מה מדובר ולא בגלל שאתה לא יודע או לא מבין. יש לי הרבה ניסיון בזה נעבור את המסע הזה ביחד, בסדר?</p>	מענדי
	אוקי. אני אגיע.	גיא

סוף דבר

"ת"ר הרואה אוכלוסי ישראל אומר ברוך חכם הרזים שאין דעתם דומה זה לזה ואין פרצופיהן דומין זה לזה"⁵³.

כל נשמה יורדת לעולם הזה עם תפקיד ושליחות משלה והקב"ה מזמין לה ההזדמנויות. לא תמיד בא לידך כי אתה יכול לעזור באופן ישיר, אלא כי אתה יכול להפנות אותו למי שכן יכול לעזור.

גדולה מיוחדת היא לדעת גם לומר "לא יודע", לבדוק בספר ולחזור עם תשובה. או להפנות את השואל לאדם מתאים יותר אם הוא יודע שאין לו מספיק כוחות/ידע. ואולי זאת השליחות שלך במקרה זה. "כשם שקבלתי שכר על הדרישה כך אני מקבל שכר על הפרישה"⁵⁴.

יש עוד הרבה נקודות בנושא שיש לדון בהם, ואני מקווה שנצליח להשלים את החסר במהדורות הבאות, אי"ה.

עם כל התובנות שהפקת מהחוברת, אני מאחל לך שתוכל לצאת למלחמה נגד נישואי תערובת באופן של "על" אויביך, ביותר בטחון שתצליח בה "ושכית שביו".

53 ברכות נח, א.

54 פסחים כב, ב.

בס"ד

משוב לאחר קריאת החוברת "שאלות חכם" בנושא נישואי תערובת

שלום לך ידידי היקר,

בחוברת הושקעו שעות של עבודה ומאמץ. על מנת לייעל ולשפר את התכנים נמדה לך אם תענה על שאלון קצר. בכנות ובהרחבה. השאלון לצרכי שיפור בלבד.

בברכה ותודה על שיתוף הפעולה

אליעזר שם טוב

Rabino.shemtov@jabad.org.il

+59896613770

<http://bit.ly/3BpHere>

נספחים

1. סדנא על נושא "מהו יהודי"?

2. מודל S.C.O.R.E

3. 3 שותפים, אחד גנב - תוכלו לזהות אותו?

סדנא "מהו יהודי?"

אחד הדברים הכי חשובים בעניין זה ובכלל לחיות כיהודי זה שהיהודי ידע מה הוא ולמה. אנחנו חונכנו ופשוט לנו שליהודי יש לו נפש אלקית שבגללה "לא רוצה ולא יכולה להתנתק מהקב"ה". זה לא מובן מאליו ליהודי שלא זכה ל"קאשע של תומכי תמימים". איך אפשר להצליח לשדר את זה "אורות בכלים"? הנה לפניך הצעה א' שהצליחה במסגרת סדנא או שיעור עם סטודנטים.

נתתי להם לקרוא המכתב הראשון של הספר שלי על נישואי תערובת (ראו בהמשך) ושיגידו מה היו עונים אם היו מקבלים מכתב כזה.

המטרה היא להראות להם שחסר להם בהכנתם מה זה יהודי ושהפרט שחסר להם ומשלים להם את הכנתם זה המושג "נשמה" או נפש אלוקית.

בין אם עונים שהם תומכים בגוי, שהאהבה ביניהם תתגבר על הכל, בין אם אומרים שזה לא בסדר, התגובה שלי היא שלפני שמביעים דיעה אם נישואין בין יהודי ללהברדיל גוי זה בסדר או לא יש לקבוע מה זה יהודי בכלל.

מה ההבדל בין יהודי לגוי? (להלן תשובות צפויות והשאלות שלי עליהם).

1. יהודי שייך לעם היהודי.

האם התשובה הזאת הגיונית? זה כמו לענות לי שאילן זה חלק מיער... אם אני מסביר מה זה אילן, אפשר עי"ז להסביר מה זה יער. אפשר להסביר מה זה עם היהודי רק אחרי שמסבירים מה זה יהודי ולא הפוך.

2. נולד מאמא יהודי'.

זאת תשובה על מיהו יהודי. שאילתי היא מהו יהודי.

3. יש לנו היסטורי' שונה.

1. אז מה? האם יש אותה היסטורי' ליהודי אשכנזי וספרדי? האם יש בגלל זה איזושהי בעי' שיתחתנו ביניהם?

2. ההיסטורי' לא קובעת ומכריחה שום דבר. איכפת לך מההיסטורי' המרוקאית, פולנית או רוסית של סבא וסבתא? אז למה שיהי' איכפת לך מההיסטורי' היהודית שלהם?

4. יש לנו ערכים שונים.

בן כמה אתה?

--20--

כמה זמן אתה כבר יהודי?

--מה?? מאז שנולדתי.!!--

האם נולדת עם ערכים??

5. יש לנו דת שונה.

ומה עם יהודי חילוני? אתאיסט? האם הוא מפסיק להיות יהודי בגלל זה? האם יש כזה דבר קתולי אתאיסט? לא! הרי זה סתירה מיני' ובי'. יהודי אתאיסט? יש הרבה שאומרים שלא מאמינים ועדיין מחשיבים את עצמם ליהודים "לא פחות ממך". אם אפשר דבר כזה, האם אין זה מוכיח שלהיות יהודי זה לא קשור לדת?

6. מסורת.

מה זה מסורת? סבא שלי רכב על סוס ממקום למקום ואני נוסע ברכב. סבא שלי דיבר רוסית ואני מדבר ספרדית. סבא שלי כתב עם נוצה ואני כותב בסמארטפון. אמנם סבא שלי אכל מצה בפסח, אבל מה הבעי' שאני אוכל פיצה --ר"ל-- בליל הסדר לחגוג את החירות שלי? האם המסורת מחייבת במשהו? הרי אנחנו לא שייכים לתרבות ה"אמיש"!! אנחנו מעודכנים עם ההתקדמויות בעולם ולא נשארים קשורים לעבר!!

7. תרבות.

עם מי אתה מזדהה יותר, עם הגוי השכן שאתה פוגש כל יום בדרך לעבודה או עם היהודי שגר במדינה זרה עם שפה, ערכים, מנהגים ונבחרת כשאתה בכלל לא מכיר?

אחרי שכל א' מביע דיעה בזה, ואני מראה להם איך שחסר משהו בהגיון ההגדרה שלהם, הם מאוד סקרנים לראות מה אני יכול לומר שיחזיק מעמד, אני אומר להם:

יהודי הוא מי שיש לו נשמה שונה מזו של הגוי. יש לנו נפש אלוקית בנוסף לנפש הבהמית. הפרט הזה משלים את כל ההגדרות שנתתם. זה מה שמחבר יהודי עם כל העם בהווה, בעבר ובעתיד ומה שמבדיל בינינו לשאר העמים... בגלל הנשמה הזאת יש לנו תפקידים מסוימים וצרכים מסוימים שונים מאלה של שאר העמים.

נקודה חשובה בנוגע ל"מסורת": אני מניח תפילין, נמנע מאוכל לא כשר ואוכל מצה בפסח לא בגלל שסבא שלי עשה את זה, אלא בגלל שהקב"ה רוצה שאני אעשה את זה. איך אני יודע מה בורא עולם רוצה ממני? המידע הזה הגיע אלי ע"י המסורת הנאמנה מדור לדור, החל מקבלת התורה בהר סיני שם היינו ושמענו "אנכי ה' אלקיך"...

המכתב הראשון של חואן

מאת: חואן גרסיה

אל: הרב אליעזר שם טוב

תאריך: 23 ביוני

נושא: החברה היהודית שלי

הרב שם טוב היקר,

שמי חואן גרסיה. לצערי, כפי שאתה יכול להבין משמי, אין לי את הכבוד להיות בן העם היהודי. אולם ברצוני לשאול אותך שאלה בכנות, ואני מקווה שתוכל לענות לי.

אני בן 26. לפני כשנה התמזל מזלי לפגוש בחורה יהודיה, שאת שמה אני מעדיף שלא לחשוף. היא בוגרת בית ספר יהודי וקיבלה חינוך יהודי שורשי. היום, בחורה זו היא האור בחיי.

ברור שאתה כבר מנחש להיכן כל זה מוביל. בקרב משפחתה ישנו משבר חמור בגלל שהיא נפגשת ומיודדת עם "גוי". ברצוני להבהיר, שהוריה מעולם לא פגשו אותי, והם גם לא הביעו שום עניין לעשות זאת בעתיד.

בהתחלה, לא הבנתי מה עומד מאחורי כל זה. למרות שמגיל צעיר ועד היום, אחד מהחברים הכי טובים שלי - הוא יהודי, אך מעולם לא הבחנתי בקיומו של דחייה כזו עמוקה כלפי "גויים", כאשר יהודים נפגשים עם בני זוג שאינם יהודים עבור מטרות רציניות יותר מאשר ידידות גרידא. אני מודע מאוד לרעיון שקורא להימנע מנישואי תערובת במטרה להילחם בהתבוללות, אבל נראה לי שזה צעד אחד יותר מדי. במשפחות יהודיות - כמו זו של חברתי - היהדות אינה נושא כה חשוב, ונראה שהם יותר מוטרדים מכך שהאמא תתבייש מחברותיה במכון יופי, מאשר דאגה כנה לסכנות של התבוללות.

לאחרונה, הסבא והסבתא שלה גילו שאנחנו יוצאים. כאשר האמא הבחינה בחרדה של הסבא, היא ניסתה לשכנע אותם שמערכת היחסים שלנו אינה רצינית. הם לא יכולים להשלים עם העובדה שבתם/נכדתם יוצאת עם גוי. אחד מהדברים שהסבא אמר זה: "א גוי איז א גוי", סלח לי על האידיש, אבל אתה מבין את הכוונה. אני חשבתי לתומי שזה העדפה דתית נגד נישואי תערובת, עכשיו מתברר לי שזה אקט ברור של חוסר סובלנות.

אתה שם לב? הדת שלך, אותה אני מכבד מאוד, דת שעומדת במקום גבוה בסולם הערכים שלי, דת שתמיד פעלה בתבונה - בסופו של דבר דוגלת בחוסר סובלנות, נושא שמאז ומתמיד היה חרות על דגלה.

לאחר שחוויתי את הבעיה הזאת על כשרי, גיליתי מקרים רבים דומים מאוד לשלי. משפחות מנשלות את הבנים או הבנות שלהם מהעסק או מהירושה המשפחתית. יותר גרוע, מעלים אותם על מטוס ושולחים אותם לישראל, בכדי שלעולם לא יוכלו לראות שוב את החבר/ה הלא יהודי/ה שלהם. מקרים אלה אינם בודדים וגם לא מיעוט.

אני מקווה שתוכל להבין את הכאב שלי. אני לא אנטישמי. אולם לי ברור, שאם אלוקים החליט להניח בדרכי את האישה היפה ביותר בעולם, ברור שהוא החליט להוציא אותה מהעם הנבחר שלו.

האם הנך יכול להבהיר את דעתי, באם היא אכן בלתי נהירה?

אולי דברייך יעזרו לי להבין,

חואן

THE NLP S.C.O.R.E. MODEL⁵⁶

COACHING GOAL SETTING NLP APPLICATIONS

BY ANDY SMITH

If you would like an easy-to-use coaching and problem-solving model that you can also use with teams, read on. The S.C.O.R.E. model is part of the NLP toolkit, but you can still get good results with it even if you don't have any NLP experience.

Even if you are trained in NLP, you may not be familiar with the S.C.O.R.E., as it's not taught in every school, but it's definitely worth knowing about. And if you already know the S.C.O.R.E. (arf arf), you may be interested in some tips I've picked up for getting the best from it in practice, and you will definitely want to know how it can be transformed into something still more powerful through an appreciative, solution-focused frame.

Origins

Robert Dilts states in the Encyclopedia of Systemic NLP and NLP New Coding that the S.C.O.R.E. model originated in 1987 when he and the late Todd Epstein noticed that they were intuitively using a more effective method than their advanced NLP students for mapping out problems and designing interventions to get to solutions.

As they examined their own problem-solving process to find how it differed from that of their students, they found that they were viewing any problem situation as having these five components:

56 כל הזכויות שמורות: Andy Smith

<https://nlppod.com/the-nlp-s-c-o-r-e-model-part-1-the-basics>

Symptoms:	These are the immediate signs that tell you there is a problem
Causes:	The possible antecedent conditions that gave rise to the symptoms, the intentions behind behaviours giving rise to the problem, or current constraints
Outcomes:	Your desired result or goal; where you want to get to.
Resources:	The qualities, capabilities, reserves and help that you can bring to bear on solving the problem. These can be past, present or future.
Effects:	The longer term, systemic and higher level results of the outcome.

You can arrange these elements on a timeline like this:

סיפור

שלושה שותפים, אחד גנב - תוכלו לזהות אותו?⁵⁷

בבית משפטו של שלמה המלך הופיעו שלושה אנשים. ניכר היה על פניהם שהם נסערים והם הטיחו האשמות זה בזה.

"אדוני המלך" פתח האחד ואמר. "אנו שלושה שותפים שיצאנו לעשות עסקים, ולקחנו בידינו סכום כסף גדול."

"כשהתקרבה השבת" המשיך השני בסיפורו, "חפרנו בור שם הטמנו את הכסף מתוך כוונה לקחת אותו מיד בצאת השבת."

שלמה המלך האזין בקשב רב.

"כשבאנו אחרי השבת" התפרץ השלישי, "הכסף נעלם! אף אחד חוץ מאיתנו לא ידע על צרור הכסף והבור שחפרנו! אחד מאיתנו הוא הגנב!"

"אני מבקש ממך, אדוני המלך, שכל אחד מאיתנו יישבע שהוא לא גזל את הכסף, וכך נדע מיהו הגזלן!"

אבל שלמה המלך לא מיהר לעשות זאת. הוא ידע שבדיוק כמו שאחד מהם לא חשש לגנוב את הכסף, הוא בטח לא יהסס גם להישבע לשקר... הוא חיפש עצה מיוחדת, רעיון חכם באמצעותו הוא יוכל ללכוד את הגנב. לאחר מחשבה הוא ביקש מהם לשוב למחרת.

למחרת, כשלושת הסוחרים הופיעו שוב בבית המשפט, פנה אליהם המלך ואמר:

"אני רואה שאתם אנשים חכמים, אז לפני שאעסוק במשפטכם אני רוצה להתייעץ עמכם בשאלה מסויימת."

המחמאה של שלמה קסמה להם מאוד והם היו סקרנים לדעת מה תהיה השאלה.

"היו פעם ילד וילדה שגדלו יחד, ונשבעו זה לזו שכשהם יגדלו הם יתחתנו.

"עברו שנים, הילדה גדלה והתחתנה עם אדם אחר. בלילה הראשון של החתונה, אחרי החופה, היא נזכרה בשבועתה וסיפרה לבעלה על כך.

"כששמע זאת הבעל הוא אמר לה: 'לא נוכל לחיות כבעל ואישה עד שלא נלך לאותו אדם ונבקש ממנו להתיר את השבועה שנשבעתם זה לזו'!

"הלכו הבעל והאישה וסכום כסף רב בידם ופגשו את אותו ילד שכמובן הפך אף הוא למבוגר. הם הציעו לו סכום כסף גדול כדי שהוא יואיל לבטל את השבועה. אבל הבחור בטוב ליבו ויתר על הכסף, איחל להם מזל טוב ופטר אותם לשלום.

"בדרך חזרה, הבעל והאישה הטריים והמאושרים פגשו שודד שלקח מהם את כספם. 'בבקשה תחזיר לנו את הכסף! אמרה לו האישה. היא סיפרה לו על השבועה, על נכונותו של הבעל להפסיק לחיות ביחד עד שהם יתירו אותה, ועל הבחור טוב הלב שוויתר על הכסף. הדברים נגעו לליבו של השודד והוא החזיר להם את הכסף."

שלמה המלך סיים את הסיפור ונעץ את מבטו בשלושת השותפים שהיו קצת מבולבלים ולא הבינו לאן כל זה מוביל.

"השאלה שלי היא: מי מכל הדמויות המעורבות בסיפור ראוי להערכה? מי מהם עשה את המעשה האצילי ביותר?"

(ניקח כעת הפסקה קצרה, חישבו על השאלה והשיבו עליה בעצמכם... ואז תמשיכו)

אמר אחד השותפים: האישה ראויה לכבוד ולהערכה שכן היא שמרה על הבטחתה ועל השבועה שנשבעה בתור ילדה!

אמר השותף השני: דווקא הבעל ראוי להערכה. למרות אהבתו החזקה לאישה, מיד אחרי החופה הוא עזב את הכול כדי לבקש אישור מאותו בחור, ורק לאחר-מכן הוא שב לחיות עמה!

אמר השותף השלישי: אכן, שניהם ראויים להערכה. אבל איזה טיפש היה הבחור! הציעו לו סכום גדול של כסף, למה הוא לא לקח אותו?...

שלמה המלך הרצין. "אתה הגנב!" הוא הרעים בקולו על השותף השלישי. "אם כך אתה מדבר על הבחור למרות שכלל לא היית מעורב בסיפור, הדבר מראה שיש לך תאוה להשיג כסף אפילו אם הוא לא שייך לך. אני בטוח שאתה הוא זה שגנבת את הכסף משני השותפים האחרים!"

השותף השלישי הודה במעשה, ושני השותפים האחרים שבו לביתם מרוצים
ונפעמים מחכמתו של החכם מכל אדם.

(מעובד על-פי "ספר מעשיות" לרבינו ניסים גאון)

תם ולא נשלם

שבח לא-ל עליון

לעילוי נשמות

זקניי

הרה"ח בן ציון ע"ה שם-טוב

הרה"ח אליעזר גרשון הי"ד לזרוב

מרת אסתר גאלדא ע"ה שם-טוב (פוטערפאס)

מרת מנוחה וויטקא ע"ה לזרוב (ליפסקער)

כאריות גברו להגן על שלמות העם ושלמות התורה

ולזכות - יבלח"ט - כל יוצאי חלציהם שיחיו

שיגרמו להם רק נח"ר מתוך בריאות הנכונה

ושירו כאו"א מהם נחת חסידותי מכל יו"ח שיחיו